

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลนำมาวิเคราะห์ครั้งนี้ เป็นค่าคอมจากแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น ๒๐ ชุด เป็นค่า
คอมของบัณฑิตครูศาสตร์ ๓๔ ชุด และของนิสิตฝึกสอน ๒๖ ชุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
วิเคราะห์ตามวิธีการที่โลวางไว้ในบทที่ ๓ ปรากฏผลของการวิจัยดังนี้

ภาค ๑ ข้อมูลส่วนตัวของบัณฑิตครูศาสตร์

บัณฑิตครูศาสตร์ซึ่งเลือกเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาเอก และสำเร็จการศึกษา
หลักสูตรระดับปริญญาตรี โดรงการ ๔ ปี (ภาคปกติ) ของคณะครูศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา
๒๕๐๗ - ๒๕๑๒ รวมทั้งสิ้น ๑๔๔ คน

เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา	๒๕๐๗	จำนวน	๑๕ คน
เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา	๒๕๐๘	จำนวน	๑๗ คน
เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา	๒๕๐๙	จำนวน	๒๔ คน
เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา	๒๕๑๐	จำนวน	๔๒ คน
เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา	๒๕๑๑	จำนวน	๒๓ คน
เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา	๒๕๑๒	จำนวน	๒๓ คน

บัณฑิตครูศาสตร์ทั้ง ๑๔๔ คนนี้ ได้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา และตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น ๓๔ คน

บัณฑิตครูศาสตร์ ทั้ง ๓๔ คนนี้เริ่มเข้าศึกษาในคณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ-
มหาวิทยาลัย กังนี้

ปีการศึกษา	๒๕๐๓	จำนวน	๑	คน
ปีการศึกษา	๒๕๐๔	จำนวน	๔	คน
ปีการศึกษา	๒๕๐๕	จำนวน	๔	คน
ปีการศึกษา	๒๕๐๖	จำนวน	๔	คน
ปีการศึกษา	๒๕๐๗	จำนวน	๕	คน
ปีการศึกษา	๒๕๐๘	จำนวน	๕	คน
ปีการศึกษา	๒๕๐๙	จำนวน	๒	คน

บัณฑิตครูศาสตร์ ทั้ง ๓๔ คนนี้ สำเร็จการศึกษาจากคณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนี้

ปีการศึกษา	๒๕๐๗	จำนวน	๒	คน
ปีการศึกษา	๒๕๐๘	จำนวน	๔	คน
ปีการศึกษา	๒๕๐๙	จำนวน	๑๑	คน
ปีการศึกษา	๒๕๑๐	จำนวน	๕	คน
ปีการศึกษา	๒๕๑๑	จำนวน	๗	คน
ปีการศึกษา	๒๕๑๒	จำนวน	๕	คน

ประเภทโรงเรียนที่บัณฑิตครูศาสตร์ทั้ง ๓๔ คนนี้ ทำหน้าที่สอนวิชาสังคมศึกษา คือ

เป็นครูในโรงเรียนรัฐบาล	จำนวน	๒๖	คน
เป็นครูในโรงเรียนราษฎร์	จำนวน	๘	คน

และบัณฑิตเหล่านี้ ได้ไปทำงานตามจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

พระนครศรีอยุธยา	จำนวน	๒๓	คน
ขอนแก่น	จำนวน	๓	คน

อุบลราชธานี	จำนวน	๒	คน
ธนบุรี	จำนวน	๑	คน
สระบุรี	จำนวน	๑	คน
สมุทรสงคราม	จำนวน	๑	คน
ฉะเชิงเทรา	จำนวน	๑	คน
กาฬสินธุ์	จำนวน	๑	คน
นครราชสีมา	จำนวน	๑	คน

ระดับชั้นการ สอนของบัณฑิตครูศาสตร์ทั้ง ๓๔ คน ดังนี้

ประถมปีที่ ๗	จำนวน	๔	คน
มัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน	๒๐	คน
มัธยมศึกษาตอนปลาย	จำนวน	๗	คน
มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	จำนวน	๓	คน

บัณฑิตครูศาสตร์ในจำนวน ๓๔ คนนี้

สอนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม	จำนวน	๑๔	คน
สอนวิชา ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์	จำนวน	๔	คน
สอนวิชา ภูมิศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม	จำนวน	๒	คน
สอนวิชา ประวัติศาสตร์	จำนวน	๒	คน
สอนวิชา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และศีลธรรม	จำนวน	๑	คน
สอนวิชา หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม	จำนวน	๑	คน
สอนวิชา ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม	จำนวน	๑	คน

นอกจากสอนวิชาข้าง ๆ ในหมวดวิชาสังคมศึกษาแล้ว บัณฑิตครูศาสตร์ยังต้องทำการสอนวิชาอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากวิชาสังคมศึกษาอีกด้วย จากการศึกษาพบว่า ต้องสอน

วิชาภาษาอังกฤษ จำนวน ๔ คน และวิชาภาษาไทยจำนวน ๓ คน ส่วนบัณฑิตครุศาสตร์ที่
เหลืออีกจำนวน ๑๒ คน ไม่ได้สอนวิชาอื่นเลย

หมวดวิชาโทที่บัณฑิตครุศาสตร์ทั้ง ๓๔ คนนี้ เลือกศึกษา คือ

วิชาภาษาอังกฤษ	จำนวน	๒๑ คน
วิชาภาษาฝรั่งเศส	จำนวน	๔ คน
วิชาภาษาไทย	จำนวน	๔ คน
วิชาพลศึกษา	จำนวน	๑ คน

บัณฑิตครุศาสตร์ทั้ง ๓๔ คนนี้ แสดงความคิดเห็นว่า

วิชาโทที่ศึกษาไปส่ง เสริมการสอนสังคัมศึกษา จำนวน ๒๕ คน

วิชาโทที่ศึกษาไปไม่ส่ง เสริมการสอนสังคัมศึกษา จำนวน ๕ คน

บัณฑิตครุศาสตร์ที่แสดงความคิดเห็นว่าเป็นวิชาที่ศึกษาไปส่ง เสริมการสอนสังคัมศึกษา
จำนวน ๒๕ คนนั้น มี ๒๓ คน ที่ให้เหตุผลดังนี้

- ก. ช่วยในการอ่านและค้นคว้าตำราที่เป็นภาษาอังกฤษ จำนวน ๑๔ คน
- ข. เป็นประโยชน์ในการพูดและเขียนเวลาสอนสังคัมศึกษา จำนวน ๔ คน
- ค. เป็นแนวทางในการสอนสังคัมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฝรั่งเศส จำนวน ๔ คน
- ง. เป็นประโยชน์ในการจัดนิทรรศการ จำนวน ๑ คน

ส่วนบัณฑิตที่แสดงความคิดเห็นว่าเป็นวิชาโทที่ศึกษาไปไม่ส่ง เสริมการสอนสังคัมศึกษา
จำนวน ๕ คนนั้น ไม่ได้แสดงเหตุผล

ภาค ๒ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

ตาราง ๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปที่มีต่อการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

วิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	นักศึกษาศาสตร		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น	ความหมาย
ภาษาไทย	๔.๐๓	มาก	๔.๐๗	มาก
ภาษาอังกฤษ	๓.๖๒	มาก	๓.๘๑	มาก
วัฒนธรรมไทย	๓.๗๖	มาก	๓.๘๒	ปานกลาง
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ	๒.๗๑	ปานกลาง	๓.๑๒	ปานกลาง
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	๒.๒๖	น้อย	๒.๗๓	ปานกลาง
ประมวลวิชาประวัติศาสตร์สากล	๔.๐๗	มาก	๔.๐๗	มาก
ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล	๓.๘๖	มาก	๔.๑๕	มาก
สังคมวิทยาเบื้องต้น	๓.๕๖	ปานกลาง	๓.๑๕	ปานกลาง
เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์	๓.๒๔	ปานกลาง	๓.๐๔	ปานกลาง
ปรัชญา ๑	๒.๔๔	น้อย	๒.๔๖	น้อย
ประมวลวิชาคณิตศาสตร์	๑.๕๕	น้อย	๒.๐๐	น้อย
วิธีใช้หนังสือและห้องสมุด	๓.๔๔	ปานกลาง	๓.๕๔	ปานกลาง
สุขศึกษาสำหรับตนและชุมชน	๒.๖๔	ปานกลาง	๒.๔๑	ปานกลาง
จิตวิทยาทั่วไป	๔.๑๕	มาก	๔.๓๑	มาก
สังคมนิยม	๒.๒๖	น้อย	๒.๘๒	น้อย
ศิลปะนิยม	๒.๕๕	น้อย	๒.๓๑	น้อย
สถิติเบื้องต้น	๒.๒๕	น้อย	๒.๕๐	น้อย
บรรณวิทยา	๓.๕๔	มาก	๔.๑๕	มาก
กิจกรรมทางพลศึกษา	๑.๕๗	น้อย	๒.๐๐	น้อย

จากตารางที่ ๑ โดยเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตครุศาสตร์เห็นว่าวิชาในหมวดวิชาการศึกษา
ทั่วไปที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษามาก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ
วัฒนธรรมไทย ประมวลวิชาประวัติศาสตร์สากล ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล จิต-
วิทยาทั่วไป ชรรถวิทยา ส่วนวิชาที่เห็นว่ามีความสำคัญและประโยชน์อยู่ในระดับปานกลางคือ ประมวล
วิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมวิทยา เบื้องต้น เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์ วิชิโซ่หนังสือและ
ห้องสมุด สุขศึกษาสำหรับคนและชุมชน และวิชาที่เห็นว่ามีความสำคัญและประโยชน์อยู่ในระดับ
น้อยคือ ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ปรัชญา ๑ ประมวลวิชาคณิตศาสตร์ สังคีตนิยม
ศิลปนิยม สติศึกษาเบื้องต้น กิจกรรมทางพลศึกษา

โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตฝึกสอนเห็นว่าวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปที่มีคุณค่าและประโยชน์
ต่อการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษามาก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ประมวลวิชาประวัติ
ศาสตร์สากล ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล จิตวิทยาทั่วไป ชรรถวิทยา ส่วนวิชาที่เห็นว่ามีความ
สำคัญและประโยชน์อยู่ในระดับปานกลางคือ วัฒนธรรมไทย ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ประ
มวลวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมวิทยาเบื้องต้น เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์ วิชิโซ่หนังสือ
และห้องสมุด สุขศึกษาสำหรับคนและชุมชน และวิชาที่เห็นว่ามีความสำคัญและประโยชน์อยู่ในระดับ
น้อย คือ ปรัชญา ๑ ประมวลวิชาคณิตศาสตร์ สังคีตนิยม ศิลปนิยม สติศึกษาเบื้องต้น กิจกรรมทาง
พลศึกษา

จากการเปรียบเทียบจะเห็นว่า บัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คุณค่าและประโยชน์ของวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปซึ่งต่อการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยม ตรง
กันทุกวิชา ยกเว้น ๒ วิชา คือ วัฒนธรรมไทย และประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ

ตารางที่ ๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการจัดเนื้อหาความรู้วิชาต่าง ๆ ใน
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

วิชาในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป	บัณฑิตครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย
ภาษาไทย	๔.๐๐	เห็นด้วย	๓.๘๒	เห็นด้วย
ภาษาอังกฤษ	๓.๘๕	เห็นด้วย	๓.๖๕	เห็นด้วย
วัฒนธรรมไทย	๔.๐๐	เห็นด้วย	๓.๑๕	ไม่แน่ใจ
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ	๓.๑๕	ไม่แน่ใจ	๓.๘๖	ไม่แน่ใจ
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	๓.๒๑	ไม่แน่ใจ	๓.๓๕	ไม่แน่ใจ
ประมวลวิชาประวัติศาสตร์สากล	๔.๑๘	เห็นด้วย	๓.๖๑	เห็นด้วย
ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล	๔.๑๘	เห็นด้วย	๓.๖๑	เห็นด้วย
สังคมวิทยาเบื้องต้น	๓.๗๑	เห็นด้วย	๓.๖๕	เห็นด้วย
เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์	๓.๖๒	เห็นด้วย	๓.๓๗	ไม่แน่ใจ
ปรัชญา ๑	๓.๑๕	ไม่แน่ใจ	๓.๐๐	ไม่แน่ใจ
ประมวลวิชาคณิตศาสตร์	๒.๗๑	ไม่แน่ใจ	๒.๕๗	ไม่แน่ใจ
วิธีสอนหนังสือและห้องสมุด	๔.๐๘	เห็นด้วย	๔.๐๐	เห็นด้วย
สุขศึกษาสำหรับตนและชุมชน	๓.๗๘	เห็นด้วย	๓.๓๗	ไม่แน่ใจ
จิตวิทยาทั่วไป	๔.๔๑	เห็นด้วย	๔.๒๖	เห็นด้วย
สังคมนิยม	๓.๐๓	ไม่แน่ใจ	๓.๒๓	ไม่แน่ใจ
ศิลปนิยม	๒.๒๓	ไม่เห็นด้วย	๓.๐๓	ไม่แน่ใจ
สถิติเบื้องต้น	๓.๗๒	ไม่แน่ใจ	๓.๑๘	ไม่แน่ใจ
ธรรมวิทยา	๔.๒๐	เห็นด้วย	๒.๘๒	ไม่เห็นด้วย
กิจกรรมทางพลศึกษา	๓.๐๖	ไม่แน่ใจ	๓.๐๐	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ ๒ โดยเฉลี่ยแล้ว นักจิตกรศาสนาตร์เห็นควรวางวิชาต่าง ๆ ในหมวด
 วิชาการศึกษาทั่วไปจัดเนื้อหาความรู้ไว้เหมาะสมที่จะ เป็นพื้นฐานความรู้ในการสอนวิชาสังคม
 ศึกษาระดับมัธยม คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมไทย ประมวลวิชาประวัติศาสตร์
 สากล ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล สังคมวิทยาเบื้องต้น เศรษฐศาสตร์สากล วิชาหนังสือ
 และห้องสมุด สุขศึกษาสำหรับคนและชุมชน จิตวิทยาทั่วไป ชรรถนวิทยา ส่วนวิชาที่ไม่
 แน่ใจว่าจัดเนื้อหาความรู้เหมาะสม ไก่แก่ ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ประมวลวิชา
 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ปรัชญา ๑ ประมวลวิชาคณิตศาสตร์ สังคมนิยม สติธิเบื้องต้น กิจ-
 กรรมทางพลศึกษา และวิชาที่ไม่เห็นควรวางจัดเนื้อหาความรู้เหมาะสมมีเพียง ๑ วิชา คือ
 ศิลปนิยม

โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตฝึกสอนเห็นควรวางวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปจัด
 เนื้อหาความรู้ไว้เหมาะสมที่จะ เป็นพื้นฐานความรู้ในการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยม คือ
 ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ประมวลวิชาประวัติศาสตร์สากล ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล
 สังคมวิทยาเบื้องต้น วิชาหนังสือและห้องสมุด จิตวิทยาทั่วไป ส่วนวิชาที่ไม่แน่ว่าจัดเนื้อหา
 ความรู้เหมาะสมไต่แก่ วัฒนธรรมไทย ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ ประมวลวิชา
 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์ ปรัชญา ๑ ประมวลวิชาคณิตศาสตร์ สุข-
 ศึกษาสำหรับคนและชุมชน สังคมนิยม ศิลปนิยม สติธิเบื้องต้น กิจกรรมทางพลศึกษา
 และวิชาที่ไม่เห็นควรวางจัดเนื้อหาความรู้เหมาะสมมีเพียง ๑ วิชา คือ ชรรถนวิทยา

จากการ เปรียบเทียบจะ เห็นว่า นักจิตกรศาสนาตร์และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็น
 ใกล้เคียงกับความเหมาะสมของการจัดเนื้อหาความรู้หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ครงกันเป็นส่วนใหญ่
 และมีอยู่ ๕ วิชาที่นักจิตกรศาสนาตร์และนิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของ
 การจัดเนื้อหาความรู้ หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ต่างกัน คือวัฒนธรรมไทย เศรษฐศาสตร์
 สากลประยุกต์ สุขศึกษาสำหรับคนและชุมชน ศิลปนิยม และ ชรรถนวิทยา

มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้เรื่องที่จะเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของ
มหาวิทยาลัยการศึกษาทั่วไป ๕๕ คน เป็นมติครุศาสตร์จำนวน ๓๑ คน และนิสิตฝึกสอน
จำนวน ๒๔ คน ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า เนื้อหาความรู้ที่จัดไว้เหมาะสมดีแล้วไม่ต้อง
เพิ่ม **บัญชีตารางที่ ๕**
ตารางที่ ๓ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรเพิ่มเนื้อหาความรู้ในวิชาต่าง ๆ ของมหาวิท
การศึกษาทั่วไป

วิชาในมหาวิท การศึกษาทั่วไป	มติครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	๑๗	๕๔.๘๔	๑๑	๔๕.๘๓	๒๘	๕๑.๒๓
ภาษาอังกฤษ	๑๖	๕๑.๖๑	๑๐	๔๑.๖๑	๒๖	๔๗.๒๗
วัฒนธรรมไทย	๒๒	๗๐.๙๗	๑๐	๔๑.๖๑	๓๒	๕๘.๑๘
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ	๒๘	๙๐.๓๒	๑๗	๗๐.๘๓	๔๕	๘๑.๘๑
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	๓๐	๙๖.๗๗	๑๕	๖๑.๑๖	๔๕	๘๑.๐๘
ประมวลวิชาประวัติศาสตร์สากล	๒๕	๘๐.๖๒	๑๖	๖๖.๖๗	๔๑	๗๔.๕๕
ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล	๒๕	๘๓.๕๕	๑๕	๖๒.๕๐	๔๐	๘๐.๐๐
สังคมวิทยา เบื้องคน	๒๘	๘๐.๗๖	๑๕	๖๑.๑๖	๔๓	๘๕.๔๕
เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์	๒๗	๘๗.๑๐	๑๘	๗๕.๐๐	๔๕	๘๑.๘๑
ปรัชญา	๒๘	๘๐.๗๖	๑๗	๗๐.๘๓	๔๕	๘๑.๘๑
ประมวลวิชาคณิตศาสตร์	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๐	๘๓.๓๓	๕๑	๙๒.๓๒
วิธีสอนหนังสือและห้องสมุด	๒๕	๘๓.๕๕	๑๕	๖๑.๑๖	๔๐	๘๑.๒๓
สุขศึกษาสำหรับคนและชุมชน	๒๕	๘๓.๕๕	๑๘	๗๕.๐๐	๔๓	๘๕.๔๕
จิตวิทยาทั่วไป	๒๕	๘๐.๖๒	๑๕	๖๑.๑๖	๔๐	๘๐.๐๐
สังคมนิยม	๒๕	๗๗.๖๖	๑๗	๗๐.๘๓	๔๑	๗๔.๕๕
ศิลปนิยม	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๐	๘๓.๓๓	๕๑	๙๒.๓๒
สถิติ เบื้องคน	๒๕	๘๐.๖๒	๒๒	๙๑.๖๖	๔๗	๘๕.๗๕
ธรรมวิทยา	๓๑	๑๐๐.๐๐	๑๕	๕๘.๓๓	๔๕	๘๐.๐๐
กิจกรรมทางพลศึกษา	๒๘	๘๐.๗๖	๑๗	๗๐.๘๓	๔๕	๘๑.๘๑

นอกจากนั้นยังมีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วน แสดงความคิดเห็นว่าควรที่จะเพิ่มเติม เนื้อหาความรู้ บางเรื่อง เข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ยังมีรายละเอียดอีกในตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ เนื้อหาความรู้เรื่องที่จะเพิ่มเติมเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

วิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	เนื้อหาความรู้เรื่องที่จะเพิ่มเติม	
	นิเทศศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
ภาษาไทย	เนื้อหาเกี่ยวกับหลักการ ใช้ภาษาในการพูด และ เขียน (๑๐คน) การฝึกฝนเกี่ยวกับเรียงความ และขอความ (๑คน)	เนื้อหาเกี่ยวกับหลักการ ใช้ภาษาในการพูดและ เขียน(๕คน) แบบฟอร์มการ เขียนบัตรและ จดหมายราชการ (๓คน) การใช้ตัวสะกด (๑คน) หนังสืออ่านนอกเวลา (๑คน)
ภาษาอังกฤษ	รายละเอียดเกี่ยวกับแบบ ฟอร์มจดหมาย (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับ ไวยากรณ์ (structure) (๓คน) การอ่านหนังสือทางสาขา วิชาสังคมศึกษา (๒คน) หนังสืออ่านนอกเวลา (๑คน) ทักษะการ เขียนและการพูด (๕คน)	รายละเอียดเกี่ยวกับสำนวน (expression) (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับไวยากรณ์ (๒คน) การอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิชา สังคมศึกษา (๒คน) รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ กาล(Tense) (๑คน) การเขียนภาษาอังกฤษ (๑คน) การพูดภาษาอังกฤษ (๑คน)

ตารางที่ ๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดศึกษาศาสตร์
ทั่วไป (ต่อ)

วิชาในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่ม	
	ประวัติศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
วัฒนธรรมไทย	วิวัฒนาการทางวัฒนธรรม(๑คน) การเปรียบเทียบประเพณีไทยกับ ต่างประเทศ (๒คน) บุคคลสำคัญของวัฒนธรรมไทย (๑คน) วัฒนธรรมไทยที่ใช้ในชีวิตประจำ- วัน (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับขนบธรรม- เนียมประเพณี (๑คน)	ประเพณีไทยสมัย ต่าง ๆ (๑คน) มารยาทไทย (๑คน) คุณค่าและทัศนคติของคน ไทย (๑คน) วัฒนธรรมเด่น ๆ ของต่าง- ชาติ (๑คน) ประเพณีของภาคต่าง ๆ ใน ประเทศไทย (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับขนบธรรม- เนียมประเพณี(๑คน) วัฒนธรรมไทยอันแท้- จริง (๒คน)
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ กายภาพ	ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ บนเปลือกโลก (๑คน) ระบบสุริยะ (๑คน)	เนื้อหาหรือรายละเอียดเกี่ยวกับ กับเปลือกโลก (๒คน) วิทยาศาสตร์ (๑คน)
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ ชีวภาพ	พืชสัตว์บนเปลือกโลกใน เขตต่าง ๆ (๒คน)	ทรัพยากรธรรมชาติ(๑คน)

ตารางที่ ๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่จะเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษา
ทั่วไป (ต่อ)

วิชาในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป	เนื้อหาความรู้เรื่องที่จะเพิ่ม	นิสิตฝึกสอน
ประมวลวิชาประวัติ- ศาสตร์สากล	รายละเอียดเกี่ยวกับสงคราม โลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ (๒คน) การวิเคราะห์ข่าวและ เปรียบ เทียบ เหตุการณ์ใน ปัจจุบันกับอดีต (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ศาสตร์ต่างประเทศ(๑คน)	รายละเอียดเกี่ยวกับ สงครามโลกครั้งที่๑ และครั้งที่ ๒(๑คน) ประวัติศาสตร์ของชาติต่าง ๆ ที่สำคัญในโลก(๑คน) ประวัติศาสตร์จีนสมัยเริ่ม แรก (๑คน)
ประมวลวิชาภูมิศาสตร์ สากล สังคมวิทยาเบื้องต้น	ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจของประเทศ ต่าง ๆ (๑คน) ปัญหาสังคม (๒คน)	การวิเคราะห์ (๒คน) คุณค่าของศีลธรรม(๑คน) ลักษณะของสังคมไทย ปัจจุบัน (๒คน) ปัญหาทางสังคม (๑คน)
เศรษฐศาสตร์สากล ประยุกต์	รายละเอียดเกี่ยวกับดุลย์ การค้า (๒คน) รายละเอียดเกี่ยวกับ สหกรณ์ (๑คน) การวิเคราะห์เศรษฐกิจของไทย ปัจจุบัน (๒คน)	รายละเอียดเกี่ยวกับดุลย์ การค้า (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับ สหกรณ์ (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ของไทย (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับปรัชญา การศึกษา (๒คน)

ตารางที่ ๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษา
ทั่วไป (ต่อ)

วิชาในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่ม	
	สังคมศาสตร์	นิติศาสตร์
ปรัชญา ๑	ปรัชญาการศึกษาไทย (๒คน) ศาสนาเปรียบเทียบ (๑คน) ประวัติของแต่ละศาสนา (๑คน)	ปรัชญาการศึกษา (๑คน) หลักการศึกษา (๑คน) คุณค่าของวิชาปรัชญา (๑คน) ความรู้ที่จะนำไปใช้กับชีวิต ประจำวันได้ เช่น เลขคณิต (๑คน)
ประมวลวิชาคณิตศาสตร์		
วิธีใช้หนังสือและ ห้องสมุด	การสำรวจหนังสือที่จะนำไปใช้ ในการสอนวิชาสังคม- ศึกษา (๑คน)	การสำรวจหนังสือทางคาน สังคมศึกษา (๑คน) การทำเชิงอรรถและบรรณา- กรรมเกี่ยวกับหนังสือ ทางคานสังคมศึกษา (๑คน)
สุขศึกษาสำหรับต้นและ ชุมนุมชน	เพศศึกษาและลัทธิศึกษา (๑คน) อนามัยและการปฐมพยาบาล (๑คน)	สุขวิทยาสำหรับชุมนุมชน (๑คน) การปฐมพยาบาลและปฏิบัติตน เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน (๑คน)
จิตวิทยาทั่วไป	การแนะนำเด็กเรียนอ่อน (๑คน) ปัญหาของนักเรียน (๑ คน)	จิตวิทยาเด็ก (๑คน) พัฒนาการเติบโตของเด็ก (๑คน) พฤติกรรมของนักเรียน (๑คน)

ตารางที่ ๕ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษา
ทั่วไป (ต่อ)

วิชาในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องเพิ่ม นักศึกษาศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
สังคมนิยม	ศิลปินคนไทย (๑คน) ความรู้ในการอ่านโน้ตดนตรี (๑คน) (Folk song ที่ครูควรทราบ (๑คน)	ดนตรีไทย (๑คน) การประยุกต์เนื้อหาที่เรียน ไปใช้ (๑คน) การฟังเพลง Classical (๑คน) ความรู้ขั้นพื้นฐานทางดนตรี โดยทั่วไป (๑คน)
ศิลปนิยม	การตกแต่งบ้าน (๑คน) ศิลป์ไทย (๑คน) ทักษะการวาดเขียน (๑คน)	ศิลป์ไทย (๑คน) การวาดเขียน (๑คน)
สถิติเบื้องต้น	การประยุกต์สถิติกับการทดสอบ นักเรียน (๑คน)	รายละเอียดทุกหัวข้อ (๑คน)
ธรรมวิทยา	ประวัติพระพุทธเจ้า (๑คน) พุทธภาษิต (๑คน) มงคล (๑คน) ธรรมจริยาสำหรับผู้ที่จะเป็น ครู (๑คน)	พุทธประวัติ (๑คน) พุทธสาวก (๑คน) ธรรมะของพระพุทธเจ้า (๑คน) ข้อปฏิบัติทางธรรม (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับวันสำคัญ ทางศาสนา (๑คน)

ตารางที่ ๔ เนื้อหาความรู้เรื่อง ที่ควร เพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษา
ทั่วไป (ต่อ)

วิชาในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป	เนื้อหาความรู้ เรื่องที่ควร เพิ่ม	
	บัณฑิตครุศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
กิจกรรมทางพลศึกษา	การฝึกกายบริหารอย่างง่าย และสนุกเพื่อนำไปเป็น กิจกรรมกระตุ้นความสนใจ ของนักเรียนในเวลาว่าง นอนหรือไม่สนใจเรียน(๑คน)	กิจกรรมบางอย่างที่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เพียง ๔-๕ นาที เพื่อกระตุ้นความ สนใจนักเรียน (๒คน) การออกกำลังกายตามจังหวะ ดนตรี (๑คน) กายบริหาร (๑คน) เกมส์ (๑คน)

หมายเหตุ : จำนวนในวงเล็บคือจำนวนบัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอนที่แสดง
ความคิด เห็นแต่ละวิชา

จากตารางที่ ๔ จะเห็นว่า บัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอนมีความคิด เห็นเกี่ยวกับการ
เพิ่มเนื้อหาความรู้บาง เรื่องเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ตรงกันหรือ
คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ แต่มีความคิด เห็นแตกต่างกันบ้างในบางวิชา เช่น กิจกรรมทางพล-
ศึกษา บัณฑิตครุศาสตร์เห็นว่าควร เพิ่มการฝึกกายบริหาร การออกกำลังตามจังหวะดนตรี
และเกมส์ เป็นต้น

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๓๑ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๒๒ คน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเนื้อหาความรู้บางเรื่องออกจากวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เนื้อหาส่วนใหญ่ของวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปเหมาะสมดี ไม่ควรคัดเนื้อหาความรู้เรื่องใดออก ดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นที่ไม่ควรคัดเนื้อหาความรู้เรื่องใดออกจากวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

วิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	บัณฑิตครูศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาไทย	๒๔	๕๐.๐๐	๑๕	๕๖.๓๕	๔๑	๕๕.๖๗
ภาษาอังกฤษ	๒๔	๕๐.๐๐	๑๕	๕๖.๓๕	๔๑	๕๕.๖๗
วัฒนธรรมไทย	๓๐	๕๖.๓๖	๒๐	๕๐.๐๐	๕๐	๕๕.๓๓
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์						
กายภาพ	๓๐	๕๖.๓๖	๑๗	๖๗.๖๗	๔๗	๕๕.๖๗
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์						
ชีวภาพ	๓๑	๑๐๐.๐๐	๑๔	๔๑.๔๑	๔๕	๕๖.๕๖
ประมวลวิชาประวัติศาสตร์						
สากล	๓๑	๑๐๐.๐๐	๑๕	๕๖.๓๕	๔๖	๕๕.๓๓
ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล	๓๑	๑๐๐.๐๐	๑๕	๕๖.๓๕	๔๖	๕๕.๓๓
สังคมวิทยาเบื้องต้น	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๑	๕๕.๕๕	๕๒	๕๕.๑๑
เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๑	๕๕.๕๕	๕๒	๕๕.๑๑
ปรัชญา ๑	๓๐	๕๖.๓๖	๑๕	๕๖.๓๕	๔๕	๕๖.๕๖
ประมวลวิชาคณิตศาสตร์	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๐	๕๐.๐๐	๕๑	๕๖.๖๖
วิธีใช้หนังสือและห้องสมุด	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๒	๑๐๐.๐๐	๕๓	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๕ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรตัดเนื้อหาความรู้เรื่องใดออกจากวิชา
ต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

วิชาในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป	บันทึกครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สุขศึกษาสำหรับคนและ ชุมชน	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๒	๑๐๐.๐๐	๕๓	๑๐๐.๐๐
จิตวิทยาทั่วไป	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๑	๘๕.๘๘	๕๒	๘๘.๐๑
กีฬานิยม	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๐	๘๐.๘๐	๕๑	๘๖.๒๐
สังคมนิยม	๓๐	๘๖.๓๓	๒๑	๘๕.๘๘	๕๑	๘๖.๒๐
สถิติเบื้องต้น	๓๐	๘๖.๓๓	๒๒	๑๐๐.๐๐	๕๒	๘๘.๑๑
ธรรมวิทยา	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๒	๑๐๐.๐๐	๕๓	๑๐๐.๐๐
กิจกรรมทางพลศึกษา	๓๑	๑๐๐.๐๐	๒๒	๑๐๐.๐๐	๕๓	๑๐๐.๐๐

นอกจากจะมีผู้แสดงความคิดเห็นว่าเหมาะสมไม่ควรจัดเนื้อหาความรู้เรื่องใดจากวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปแล้ว ยังมีบัณฑิตครูศาสตร์ และนิสิตฝึกสอนบางส่วนเห็นว่าควรจัดเนื้อหาความรู้บางเรื่องออกจากวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปดังมีรายละเอียดในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ เนื้อหาความรู้บางเรื่องที่ไม่ควรจัดออกจากวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

วิชาในหมวดวิชา การศึกษาทั่วไป	เนื้อหาความรู้ เรื่องที่ควรจัด	
	บัณฑิตครูศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
ภาษาไทย	วรรณคดีบางเรื่อง (๑คน) ภาษาเขมร (๑คน) ภาษาบาลีและสันสกฤต (๑คน)	ภาษาบาลีสันสกฤต (๑คน)
ภาษาอังกฤษ	อารยธรรม (civilization) (๑คน) หนังสืออ่านนอกเวลา (๑คน)	ไวยากรณ์บางเรื่องที่ย้ำกับ มศ. ๔-๕ (๒คน) ภาษาอังกฤษปากเปล่า (๑คน)
วัฒนธรรมไทย	ปริมาณกรรมรายงานของ นิสิต (๑คน)	
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ กายภาพ	ปรมาณู (๑คน)	กลศาสตร์ (๑คน)
ประมวลวิชาคณิตศาสตร์		log (๑คน)
สังคีตนิยม	ประวัติดนตรี (๑คน)	ศิลปะบางอย่างของชาวตะวันตก- ต. (๑คน)

หมายเหตุ : ขอบความในวงเส้นคือจำนวนบัณฑิตครูศาสตร์และนิสิตฝึกสอนที่แสดงความ
คิดเห็นในแต่ละวิชา

มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน ๘๗ คน เป็นนักจิตกรรศาสตร์ ๓๔ คน และนิสิตฝึกสอน ๒๓ คน ในจำนวนนี้มีนักจิตกรรศาสตร์ ๑๔ คน หรือร้อยละ ๔๑.๑๗ กับนิสิตฝึกสอน ๔ คน หรือร้อยละ ๓๔.๓๕ ที่แสดงความคิดเห็นที่ไม่ควรตัดวิชาใดออกจากหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปเลย โดยอ้างเหตุผลว่า ทุกวิชาล้วนจำเป็นที่ควรควรศึกษาเพื่อจะได้นำไปใช้ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาใดบางไม่มากนักขอ แต่มักจิตกรรศาสตร์และนิสิตฝึกสอน บางส่วนเห็นว่าควรตัดบางวิชาออกเสียบ้าง ดังตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

วิชาที่ควรตัดออกจาก หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	นักจิตกรรศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สังคมนิยม	๑๐	๒๙.๔๑	๕	๑๗.๓๘	๑๕	๒๔.๓๘
ศิลปนิยม	๕	๑๔.๖๓	๒	๘.๖๘	๗	๑๑.๖๘
ประมวลวิชาคณิตศาสตร์	๔	๑๑.๕๓	๕	๑๗.๓๘	๙	๑๓.๘๖
กิจกรรมทางพลศึกษา	๗	๒๐.๕๕	๓	๑๑.๖๘	๑๐	๑๗.๕๕
ปรัชญา ๑	๓	๘.๖๓	๒	๘.๖๘	๕	๘.๖๓
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์						
กายภาพ	๒	๕.๘๘	๑	๓.๖๘	๓	๕.๒๖
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์						
ชีวภาพ	๒	๕.๘๘	๒	๘.๖๘	๔	๗.๐๑
เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์	๒	๕.๘๘	๑	๓.๖๘	๓	๕.๒๖
สังคมวิทยาเบื้องต้น	๒	๕.๘๘	๒	๘.๖๘	๔	๗.๐๑
ธรรมวิทยา	๑	๒.๘๘	-	-	๑	๑.๖๓

ตารางที่ ๗ จำนวนผู้แสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดวิชาบางวิชาออกจากมหาวิทยาลัยการศึกษาทั่วไป (ต่อ)

วิชาที่ควรตัดออกจาก มหาวิทยาลัยการศึกษาทั่วไป	บัณฑิตครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สุขศึกษาสำหรับคนและชุมชน	๑	๒.๘๔	๑	๔.๓๔	๒	๓.๕๑
สถิติเบื้องต้น	๑	๒.๘๔	๒	๘.๖๘	๓	๕.๒๖
วิธีใช้หนังสือและห้องสมุด	๑	๒.๘๔	-	-	๑	๑.๓๕
วัฒนธรรมไทย	๑	๒.๘๔	๑	๔.๓๔	๒	๓.๕๑
ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล	๑	๒.๘๔	๑	๔.๓๔	๒	๓.๕๑

จากตารางที่ ๗ บัณฑิตครุศาสตร์เห็นว่าวิชาที่ควรตัดออกจากมหาวิทยาลัยการศึกษาทั่วไปมากที่สุด คือ สังคีตนิยม รองลงมาคือ ศิลปนิยม แต่ นิสิตฝึกสอนเห็นว่าวิชาที่ควรตัดออกมากที่สุดคือ ประมวลวิชาคณิตศาสตร์ รองลงมาคือ สังคีตนิยม

จากการเปรียบเทียบจะเห็นว่า บัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่ควรตัดออกจากมหาวิทยาลัยการศึกษาทั่วไป แยกต่างกัน เช่น วิชาที่ควรตัดออกมากที่สุด และวิชาที่ควรตัดออกรองลงมา เป็นต้น

จากการศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตครุศาสตร์ และนิสิตฝึกสอน เกี่ยวกับการตัดวิชาบางวิชาออกจากมหาวิทยาลัยการศึกษาทั่วไป จะเห็นว่าวิชาที่ควรตัดออกมากที่สุด คือ สังคีตนิยม รองลงมาคือ ประมวลวิชาคณิตศาสตร์

นอกจากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามยังได้ให้เหตุผลสนับสนุนความคิดเห็นในการคัดเลือกวิชานั้น ๆ ไว้อีกด้วย ดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ เหตุผลของกรรการคัดเลือกวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

วิชาที่ควรคัดออกจาก หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	เหตุผล	
	นักศึกษาศาสตร	นิสิตฝึกสอน
สังคมนิยม	เรียนแล้วไม่ทราบซึ่ง เพราะสูงเกินกว่าที่จะนำ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และไม่ได้ใช้ประโยชน์ต่อ การสอนสังคมศึกษา เลย	ไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์ ต่อการสอน ควรจัดเป็นวิชาเลือกเสรี
ศิลปนิยม	ไม่ได้ใช้ประโยชน์ต่อ การสอนสังคมศึกษา เลย ควรใช้ในเวลาก่อนเรียน วิชาของหมวดวิชา เอก คือว่า เนื้อหาความรู้สูงเกิน กว่าที่จะนำไปใช้ประกอบ การสอน	ไม่ได้ใช้ประโยชน์ใน การสอน เนื้อหาความรู้สูงเกินกว่า ที่จะนำไปใช้สอน
ประมวลวิชาคณิตศาสตร์	ไม่สามารถนำไปใช้ ประกอบการสอน	ไม่ค่อยได้นำไปใช้ประโยชน์ ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวิชา สังคมศึกษา

ตารางที่ ๔ เหตุผลของการตัดวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (ต่อ)

วิชาที่ควรตัดออกจาก หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	บัณฑิตครุศาสตร์	เหตุผล นิสิตฝึกสอน
กิจกรรมทางพลศึกษา	ควรจัด เป็นกิจกรรมเสริมหลัก ผู้คนที่นิสัยทุกคนต้อง เป็น สมาชิก	เรียนมาแล้วตั้งแต่ระดับมัธยม ไม่ได้ใช้ประโยชน์เลย
ปริศนา ๑	ไม่ใช่ประโยชน์ต่อการสอน สังคมศึกษา	ควรจัด เป็นวิชา เลือกเสรี ไม่จำเป็นและใช้เวลาเรียนไม่ค่อย ได้ใช้ประโยชน์
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ	ไม่สามารถนำไปใช้ประกอบ การสอนสังคมศึกษาเลย	ไม่จำเป็น
ประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	ไม่สามารถนำไปใช้ประกอบ การสอนสังคมศึกษาเลย	ไม่จำเป็น
เศรษฐศาสตร์สากลประยุกต์	ใช้ประโยชน์ได้พอสมควร	เกี่ยวข้องกับการสอนวิชาสังคม ศึกษาน้อย
สังคมวิทยาเบื้องต้น	เนื้อหาความรู้สูง เกินกว่าที่ จะนำไปคิดแปลงให้เขา ก็ยเนื้อหาวิชาสังคม ศึกษา	ได้ประโยชน์น้อย
สุขศึกษาสำหรับคนและชุมชน	ควรนำเวลาไปเรียนหมวดวิชา เฉพาะ เพื่อจะได้นำความรู้ ไปใช้สอนได้	เป็นวิชาที่ส่วนมากรู้กันแล้ว สามารถจะหาอ่านได้ไม่ยาก

ตารางที่ ๔ เหตุผลของการตัดวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (ต่อ)

วิชาที่ควรตัดออกจาก หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	เหตุผล	นิสิตฝึกสอน
สถิติเบื้องต้น	ใช้ประโยชน์น้อย	ใช้ประโยชน์ซึ่ง อาจใช้ความรู้ประเภทนี้ จากการเรียนชั้น มศ. ๕ ก็ได้
วิชาไวยากรณ์และห้องสมุด วัฒนธรรมไทย	ไม่จำเป็น	เป็นวิชาที่ส่วนมากรู้แล้ว หาอ่านได้ไม่ยากนัก ซ้ำกับเนื้อหาวิชาในหมวด วิชาเฉพาะ
ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล		

ผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มี ๖๐ คน เป็นนักจิตกรุศาสตร์จำนวน ๓๔ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๒๖ คน ในจำนวนนี้ผู้ตอบแบบสอบถามเหล่านี้ มีนักจิตกรุศาสตร์ ๒๑ คน และนิสิตฝึกสอน ๑๖ คน เห็นว่าไม่ควรเพิ่มวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป โดยให้เหตุผลว่าเหมาะสมดีแล้ว ควร เน้นคุณภาพการศึกษาเฉพาะดีกว่า แต่ก็ยังมีนักจิตกรุศาสตร์และนิสิตฝึกสอนบางส่วนเห็นว่า ควร เพิ่มวิชาบางวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นว่าจะเพิ่มวิชาบางวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

วิชาที่ควรเพิ่มในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป	นักจิตกรุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประมวลวิชาประวัติศาสตร์						
สากล	๒	๑๓.๖๔	๒	๓.๖๔	๔	๑๓.๓๓
ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล	๒	๑๓.๖๔	๒	๓.๖๔	๔	๑๓.๓๓
กฎหมายเบื้องต้นสำหรับ						
ประชาชน	๑	๒.๕๔	-	-	๑	๑.๖๖
กฎหมายรัฐธรรมนูญ	๑	๒.๕๔	-	-	๑	๑.๖๖
การเช่าสังคัม	๑	๒.๕๔	-	-	๑	๑.๖๖
บุคคลในประวัติศาสตร์	๑	๒.๕๔	-	-	๑	๑.๖๖
ประวัติศาสตร์หลังสงคราม						
โลกครั้งที่ ๒	๑	๒.๕๔	-	-	๑	๑.๖๖
การศาสนา	-	-	๒	๓.๖๔	๒	๓.๓๓
ศาสนาเปรียบเทียบ	-	-	๑	๓.๖๔	๑	๑.๖๖
ธรรมเนียม	-	-	๑	๓.๖๔	๑	๑.๖๖

ตารางที่ ๕ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นว่าควร เพิ่มวิชาบางวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
(ต่อ)

วิชาที่ควร เพิ่มในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป	บัณฑิตครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถาปัตยกรรมทางการ เมืองและ เศรษฐกิจของไทย	-	-	๑	๓.๘๔	๑	๑.๖๖
อุตสาหกรรมศิลป์	-	-	๑	๓.๘๔	๑	๑.๖๖
เหตุการณ์ปัจจุบันของโลก	-	-	๑	๓.๘๔	๑	๑.๖๖
วิชาทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น	-	-	๑	๓.๘๔	๑	๑.๖๖

จากตารางที่ ๕ จะเห็นว่าบัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ
กับการเพิ่มวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ตรงกันเพียง ๒ วิชาคือ ประมวลวิชาประวัติ-
ศาสตร์สากล และประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล ส่วนวิชาอื่น ๆ เช่นกฎหมายเบื้องต้นสำหรับ
ประชาชน คณิตศาสตร์ เป็นต้น ทั้ง ๒ ฝ่ายมีความคิดเห็นต่างกัน

จะเห็นว่าวิชาที่ควร เพิ่มมากที่สุดคือในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปคือ ประมวลวิชาประวัติ-
ศาสตร์สากล และประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม ยังได้ให้เหตุผลสนับสนุนความคิดเห็นในการเพิ่มวิชา
ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปไว้อีกด้วย ดังรายละเอียดในตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ เหตุผลของการเพิ่มวิชาบางวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

วิชาที่ควรเพิ่มในหมวด วิชาการศึกษาทั่วไป	เหตุผล	
	บัณฑิตครุศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
ประมวลวิชาประวัติศาสตร์สากล	เป็นเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับสังคมศึกษาจึงควรจัดเป็นวิชาบังคับสำหรับนิสิตที่เลือกเรียนสังคมศึกษา เป็นวิชาเอก	ไม่ได้จัดให้เรียนจึงควรจัดเป็นวิชาบังคับสำหรับนิสิตที่เลือกเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาเอก
ประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล	เป็นเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับสังคมศึกษาจึงควรจัดเป็นวิชาบังคับสำหรับนิสิตที่เลือกเรียนสังคมศึกษา เป็นวิชาเอก	ไม่ได้จัดให้เรียนควรจัดเป็นวิชาบังคับสำหรับนิสิตที่เลือกเรียนสังคมศึกษา เป็นวิชาเอก
กฎหมายเบื้องต้นสำหรับประชาชน	นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	
กฎหมายรัฐธรรมนูญ	นำไปใช้สอนวิชาหน้าที่พลเมือง	
การเข้าสังคม	นำไปใช้ประโยชน์ในการวางตัว	

ตารางที่ ๑๐ เหตุผลของการเพิ่มวิชาบางวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป (ต่อ)

วิชาที่ควรเพิ่มในหมวด	เหตุผล
วิชาการศึกษาทั่วไป	บัณฑิตครุศาสตร์ นิสิตฝึกสอน
บุคคลในประวัติศาสตร์ไทย	จะได้เกิดทัศนคติที่ดี ต่อบุคคลในประวัติศาสตร์
ดาราศาสตร์	จำเป็นควรนำไปใช้สอน วิชาภูมิศาสตร์
ศาสนาเปรียบเทียบ	เป็นวิชาที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ
ธรรมชาติ	นำไปใช้สอนวิชาศีลธรรม เพิ่มพูนความรู้เรื่องของประเทศ ไทยในปัจจุบัน
สภาพปัจจุบันทางการเมืองและเศรษฐกิจของไทย	นำไปใช้สอนภาษาครุ มีความรู้กว้างขวางใน ความเป็นไปของโลก
อุตสาหกรรมศิลป์	นำไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน
เหตุการณ์ปัจจุบันของโลก	
วิชาทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น	

ผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
จำนวน ๒๐ คน เป็นบัณฑิตครุศาสตร์ ๓๔ คน และนิสิตฝึกสอน ๒๖ คน

ในจำนวนบัณฑิตครุศาสตร์ ๓๔ คน มีผู้แสดงความคิดเห็นว่า หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป
ไม่มีข้อบกพร่อง เป็นจำนวน ๔ คน หรือร้อยละ ๒๓.๕๓ แต่บัณฑิตครุศาสตร์ส่วนมากคือ

จำนวน ๒๖ คน หรือร้อยละ ๗๖.๕๓ ที่แสดงความคิดเห็นว่ามหาวิทยาลัยการศึกษาทั่วไปยังมี
ขอบบพร่องหรือจุดอ่อนดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. เนื้อหาวิชายังไม่ได้สัดส่วนเท่าที่ควร บางวิชาเนื้อหาหนักไป บางวิชา
เนื้อหาเบาไป
๒. ขอบข่ายของ เนื้อหาวิชากว้างขวางเกินไป จากความรู้สึกซึ่งทำให้ไม่
จริงจัง
๓. เนื้อหาความรู้บางวิชาไม่สามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการสอนสังคม
ศึกษาได้เลย
๔. จำนวนวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มีมากเกินไปจนจำ เป็น เช่นวิชา
กิจกรรมทางพลศึกษา
๕. การจัดวิชาต่าง ๆ ไม่ค่อยสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน
๖. บางวิชาเนื้อหาซ้ำกัน เมื่อจะเสียเวลาโดยใช่เหตุ ทำให้ได้ความ
รู้น้อย
๗. บางวิชาไม่ได้รับความรู้อย่างจริงจังสมกับชื่อวิชาที่ตั้งไว้
๘. เน้นทฤษฎีเป็นส่วนมาก จากทักษะภาคปฏิบัติ
๘. เนื้อหาบางวิชาไม่จำเป็นต้องนำมาสอนในชั่วโมงก็ได้ ควรให้นิสิตได้ค้น
คว้าศึกษาด้วยตนเองมาก ๆ
๑๐. ยังคลุมเครือความมุ่งหมายของการศึกษาไม่เพียงพอ
๑๑. เนื้อหาความรู้หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ยังไม่เหมาะสมพอที่จะ เป็นพื้นฐาน
ความรู้ของครูสังคมศึกษา
๑๒. การวางหลักสูตรรายวิชาดี แต่อาจารย์ผู้สอนบางท่านไม่ได้เน้นให้ผูเรียน
เห็นความสำคัญและคุณค่าของ เนื้อหาวิชานั้น

๑๓. วิธีสอนของอาจารย์
๑๔. อาจารย์บางท่านสอนอย่างสบายไม่เครียดเอาจริง
๑๕. เวลาที่กำหนดในตารางเรียน บางวิชาไม่ได้เรียนเต็มเวลา
๑๖. เวลาเรียนบางชั่วโมงในบางวิชาได้เนื้อหาไม่ค่อยมาก เพราะเริ่มเรียนช้า เลิกเร็ว และบางวิชาถึงคเรียนมาก
๑๗. บางวิชาเนื้อหาน้อยแถมเวลามาก อาจารย์จึงสอนช้าทำให้ไม่น่าสนใจ
๑๘. บางวิชาเนื้อหาหนัก และยากแก่การเข้าใจ
๑๙. ไม่สอดคล้องกับการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
๒๐. ผู้เรียนไม่ทราบขอบข่ายของเนื้อหาวิชา หรือหลักสูตรของวิชาต่าง ๆ

และในจำนวนนิสิตฝึกสอน ๒๖ คน มีผู้แสดงความคิดเห็นว่า หมวดวิชาการศึกษาทั่วไปไม่มีขอบพร้อม เป็นจำนวน ๘ คน หรือร้อยละ ๓๔.๖๑ แต่นิสิตฝึกสอนส่วนมากคือจำนวน ๑๖ คน หรือร้อยละ ๖๑.๕๔ เห็นว่าหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปยังมีขอบพร้อมหรือจุลอ่อน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๑. บางวิชาเนื้อหาความรู้ค่อยไป ไม่ละเอียด
๒. แต่ละวิชาไม่สัมพันธ์กัน
๓. แต่ละวิชามีขอบข่ายเนื้อหาความรู้กว้าง จนทำให้ไม่มีความรู้เรื่องใดพอเพียง และไม่ทราบว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในกรณีใด
๔. การเรียนการสอนหมวดวิชานี้ไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เท่าที่ควร
๕. วิชาต่าง ๆ ที่จัดไว้ในหมวดวิชานี้ มีปริมาณมากเกินไปเกินความต้องการ และส่วนมากก็มีเนื้อหาความรู้ซ้ำกับเนื้อหาความรู้ที่เคยเรียนมาบ้างในระดับชั้น ม.ศ. ๔ - ๕
๖. ยังมีบางวิชาที่ไม่ได้ประโยชน์จริง ๆ
๗. บางวิชาอาจารย์ผู้สอนไม่ได้ให้ความรู้แก่นิสิตอย่างเพียงพอ

๔. บางวิชา เนื้อหาความรู้สูงเกินไป และบางเรื่องยากเกินไป ไม่สามารถจะนำเนื้อหาความรู้ นั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หรือในการสอนสังคมศึกษาได้เลย เช่น นักแข่ง เพลงมีชื่อของตะวันตก

๕. เวลาที่สอนมักจะสั้นเกินไป ทำให้เนื้อหาความรู้ของรวบรัด ขาดรายละเอียด

๑๐. นิสิตไม่เข้าใจและซาบซึ้งถึงคุณค่า และประโยชน์ของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

๑๑. บางวิชา มีการเรียนตั้งแต่ปีที่ ๑ เมื่อออกฝึกสอนในปีที่ ๔ ทำให้นิสิตไม่แม่นยำด้านเนื้อหา ควรสอนแต่เนื้อหาที่มีในแบบเรียนเป็นการศึกษาล่วงหน้าบ้าง

๑๒. ควรสอนวิชาต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาละเอียดมากกว่าเท่าที่เป็นอยู่

ผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปจำนวน ๕๐ คน เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ ๓๐ คน และนิสิตฝึกสอน ๒๐ คน ซึ่งให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ก็มีรายละเอียดต่อไปนี้

ความคิดเห็นของบัณฑิตครูศาสตร์ เกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป คือ

๑. ให้ความรู้ทั่วไปหลายด้าน นับว่าเป็นพื้นฐานสำหรับการ เป็นครูสังคมศึกษา
๒. เป็นพื้นฐานในการค้นคว้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
๓. เป็นการปลูกฝังทัศนคติ เสริมสร้างความสามารถของนิสิตได้ดี
๔. บางวิชานำไปใช้ประกอบการสอนสังคมศึกษาได้ดี
๕. ส่งเสริมความสนใจพิเศษในวิชาต่าง ๆ บางวิชา และสามารถเลือกสิ่งที่สนใจนั้นมา เป็นงานอดิเรก
๖. ช่วยให้ เกิดแนวคิดด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และได้เห็นวิธีการสอนแบบต่าง ๆ

๗. บางวิชานำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน
๘. ช่วยในด้านความรู้รอบตัว
๙. ช่วยให้ผู้เรียนปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดียิ่งขึ้น
๑๐. เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ เพราะลักษณะวิชามีเนื้อหาไม่หนักสมอง เช่น
สังคมนิพนธ์ และศิลปะนิพนธ์

ความคิด เห็นของนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คือ

๑. ช่วยให้นิสิตมีความรู้กว้างขวางเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป เป็นพื้นฐานความรู้
ส่งเสริมสถานวิชาการของผู้ที่จะ เป็นครู
๒. ทำให้ทราบพื้นฐานวิชาการทั่วไปในการ เรียนการสอน
๓. ช่วยให้มีความรู้ในสิ่งที่นิสิตอาจจะใช้ประโยชน์ในอนาคต : ึ่งแม้จะไม่ได้
เป็นครู
๔. เป็นการ เตรียมความรู้ในด้านต่าง ๆ
๕. ช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอน เพราะมีความรู้หลายด้านสามารถคุย
กับคนทั่วไปได้หลาย เรื่อง
๖. เนื้อหาความรู้ทางเรื่อง นำไปอ้างอิงประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา
ได้คือ
๗. ในความรู้อย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้นิสิตกับคำที่ศึกษาต่อจาก
ความสนใจ
๘. ภาษาไทยช่วยทำให้อธิบาย เรื่องราวต่าง ๆ แก่นักเรียนได้ดียิ่งขึ้น
๙. วัฒนธรรมไทย ช่วยให้มีความรู้กว้างขวางนำไปประกอบการสอนได้
๑๐. ภาษาอังกฤษ ช่วยให้เห็นใจศัพท์บางคำในสาขาสังคมศึกษา

๑๑. ช่วยให้ความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างดี เพราะมีความรู้หลายด้านเป็นสื่อกลางของการติดต่อ

มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรเปลี่ยนแปลงบางอย่างในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน ๔๔ คน เป็นบัณฑิตครุศาสตร์ ๒๖ คน หรือร้อยละ ๕๙.๑๓ และมีศึกษานิเทศน์ ๒๘ คน หรือร้อยละ ๔๔.๔๓ ซึ่งให้ความคิดเห็นแตกต่างกันหลายประการ

ความคิดเห็นของบัณฑิตครุศาสตร์ เกี่ยวกับกรเปลี่ยนแปลงบางอย่างในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มีดังนี้

๑. การกำหนดเนื้อหาวิชาหมวดนี้ ควรคำนึงว่านิสิตจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งส่งเสริมการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาอีกด้วย
๒. ควรปรับปรุงเนื้อหาความรู้บางวิชาในหมวดนี้ให้ทันสมัย และเข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน
๓. ควรตัดบางวิชาที่มีประโยชน์น้อยออกเสีย เพื่อจะได้เรียนเนื้อหาวิชาเอกมากขึ้น
๔. ควรจัดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปให้สัมพันธ์และสอดคล้องต่อเนื่องกัน จะได้ประโยชน์เต็มที่
๕. วิชาต่าง ๆ ที่จัดไว้ในหมวดนี้ส่วนใหญ่ก็เหมาะสมแล้ว แต่อาจารย์ผู้สอนควรให้เนื้อหา มาก ๆ ภายในเวลาเรียน และควรคำนึงถึงประโยชน์ที่นิสิตจะได้รับจากการเรียนเนื้อหาวิชานั้น ๆ
๖. รวมเนื้อหาบางวิชาเข้าด้วยกัน เช่น ศิลปนิยม และ สังคตินิยม วัฒนธรรมไทย และ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเนื้อหาวิชามีส่วนสัมพันธ์กันได้
๗. ควรจัดวิชากิจกรรมทางพลศึกษา เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งนิสิตทุกคนควร เป็นสมาชิก

๔. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ควรจัดแบ่งเป็นแบบแผน (Pattern) สำหรับ นิสิตที่เลือกเรียนวิชาเอกแต่ละสาขา เช่น นิสิตที่เลือกเรียนสังคมศึกษาเป็นวิชาเอก ควรจะ เรียนวิชาใดบ้างในหมวดนี้ ซึ่งควรจะแตกต่างจากนิสิตที่เลือกเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชา เอก

๕. เรียนแต่ละวิชาให้ละเอียดลึกซึ้งในหัวข้อเรื่องนั้น ๆ เพื่อจะให้ความรู้ใหญ่ เรียนมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นว่าคนมีความรู้

๑๐. ควรจัดให้มีกิจกรรมหรือทำงานพิเศษบ้าง ไม่ควรฟังการบรรยายแต่อย่าง เดียว ควรมีการทดลอง ปฏิบัติหรือค้นคว้าเพิ่มเติมมาก ๆ

๑๑. ควรมีการสัมมนาการจัดเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหมวดวิชานี้ และมีเอกสาร เป็นคู่มือให้ผู้สอนยึดเป็นแนวทาง

๑๒. ควรให้หมวดวิชาการศึกษาทั่วไปมีเนื้อหากว้างขวางลึกซึ้ง และสัมพันธ์กับ หมวดวิชาครูพอสมควร

๑๓. ควรเพิ่มวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ เป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

๑๔. สำหรับนิสิตแผนกอักษรศาสตร์ ควรได้รับการยกเว้นในการเรียนวิชาเกี่ยวกับ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพราะเรียนแล้วก็ไม่นำไปใช้ประโยชน์

๑๕. บางวิชาอาจารย์ผู้สอนควรประยุกต์เนื้อหาวิชาที่สอนให้ นิสิตเห็นแนวทางการ นำไปใช้ประโยชน์ในอาชีพ ไม่ใช่สอนวิชาประมวลวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพอย่างชนิดที่จะมุ่งให้ นิสิตเป็นนักวิทยาศาสตร์ ซึ่งยากเกินไปและนำไปใช้ไม่ได้ในการสอน

๑๖. คณะควรชี้แจงอาจารย์ที่เชิญมาจากสถาบันหรือคณะอื่น ๆ ให้เข้าใจจุดมุ่ง หมายของวิชาที่เชิญอาจารย์มาสอนว่าต้องการให้นิสิตได้อะไรจากการเรียนวิชานี้ ไม่ใช่ให้ ท่านสอนไปเหมือนท่านเคยสอนนิสิตคณะอื่น ซึ่งจะนำไปประกอบอาชีพ

๑๗. คณะควรชี้แจงเกี่ยวกับการให้คะแนนแก่อาจารย์พิเศษ เพราะว่าบางทีไม่ ปฏิชรรวมสำหรับนิสิต

๑๘. อาจารย์ควร เน้นให้นักสนใจการเรียนโดยวิธีรายงาน ซึ่งบางวิชา รายงานเกือบตลอดเทอม บางครั้งนิสิตจะไม่สนใจ ทำให้นิสิตได้รับความรู้น้อยไป และควรมีเอกสารประกอบการรายงาน

ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับควร เปลี่ยนแปลงบางอย่างในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มีดังนี้

๑. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ควรมีสาระมากกว่านี้ บางวิชาเนื้อหาสาระน้อยมาก จนแทบไม่ไ้ประโยชน์อะไร

๒. วิชาที่ควรเปลี่ยนแปลง คือ ภาษาอังกฤษ เพราะจุดมุ่งหมายของนิสิตครู-ศาสตร์ คือการ เป็นครู ฉะนั้นในการเรียนปีที่ ๑ และปีที่ ๒ จึงไม่ควรเรียนตามแบบคณะอื่น ควรเป็นการทบทวนคำสนวน (Expression) ให้มีความรู้จริงและถูกต้องจะดีกว่า

๓. ควรเน้นวิชาที่นิสิตควรรู้มาก ๆ เช่นวิชาจิตวิทยาทั่วไป เป็นต้น

๔. ควรจัดวิชาประมวลวิชาประวัติศาสตร์สากล และวิชาประมวลวิชาภูมิศาสตร์สากล เป็นวิชาบังคับที่นิสิตสายสังคมศึกษาทุกคนควร จะเรียน เพราะ เป็นวิชาที่รวบรวมเนื้อหา ได้ตรงจุดที่จะนำไปใช้

๕. เพิ่มเนื้อหารายละเอียดของวิชา และควรเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ประกอบการสอนสังคมศึกษา

๖. วิชาบางวิชาควรตัดออกจากหมวดวิชาบังคับ เพราะไม่จำเป็นในการสอนหรือประกอบการสอน ควรนำเวลาการสอนเพิ่มในเนื้อหาที่จำเป็นบางวิชาดีกว่า เช่น ชรรถวิทยา ควรมีการสอนเรื่องของชรรถนะให้มากขึ้น

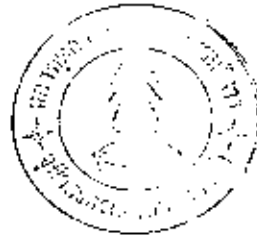
๗. วิชาบางวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ไม่เกี่ยวข้องกับ การสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมเลย จึงไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้ แต่เรียนไปก็มีประโยชน์เหมือนกัน เพราะทำให้ครูมีความรู้กว้าง ๆ

๘. ควรเน้นหนักไปในด้านวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมไทย และจิตวิทยา เพราะวิชาเหล่านี้ช่วยมากในเวลาที่ฝึกสอน

๘. จัดสัดส่วนจำนวนวิชาให้พอเหมาะกับหมวดวิชาอื่น ๆ และพยายามจัดวิชาเรียนในแต่ละชั้นให้สัมพันธ์กัน

๑๐. ลดจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เพื่อจะได้เพิ่มหน่วยกิตในหมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาเลือกเสรี

๑๑. วิชาในหมวดนี้มีมากเกินไป ควรแยกบางวิชาออกเสีย โดยจัดเป็นวิชาเลือกเสรี หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรก็ได้ หรือไม่ก็ใช้เวลาในการเรียนหมวดวิชาเฉพาะจะได้เนื้อหามากขึ้น

ภาค ๓ หมวดวิชาครู

ตารางที่ ๑๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของหมวดวิชาครูที่มีต่อการสอนวิชา
สังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

วิชาในหมวดวิชาครู	บัณฑิตครูศาสตร์		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย
ปฐมนิเทศทางการศึกษา	๓.๑๘	ปานกลาง	๓.๕๐	ปานกลาง
จิตวิทยาการศึกษาเบื้องต้น	๔.๒๑	มาก	๔.๑๒	มาก
พัฒนาการวัยรุ่น	๔.๔๑	มาก	๔.๓๗	มาก
การวัดและประเมินผลทางการศึกษา	๓.๖๖	มาก	๓.๕๒	มาก
ประมวลการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยม	๓.๖๖	มาก	๓.๗๖	มาก
การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม	๔.๒๖	มาก	๓.๔๘	มาก
การฝึกสอน	๔.๖๖	มากที่สุด	๔.๕๖	มาก
การศึกษากับสังคม	๓.๘๕	มาก	๓.๔๘	มาก
โศกทัศน์ศึกษาเบื้องต้น	๓.๘๖	มาก	๔.๐๓	มาก
การมัธยมศึกษา	๓.๔๙	ปานกลาง	๓.๕๒	มาก

จากตารางที่ ๑๑ โดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาเห็นว่าการสอนวิชาในหมวดวิชาครูที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คือ จิตวิทยาการศึกษา เบื้องต้น พัฒนาการวัยรุ่น การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ประมาณการเรียนในโรงเรียนมัธยม การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม การศึกษากับสังคม โสตทัศนศึกษาเบื้องต้น ส่วนวิชาที่เห็นว่ามีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การฝึกสอน และวิชาที่เห็นว่ามีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง คือ ปฐมนิเทศทางการศึกษา การมัธยมศึกษา

โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตฝึกสอนเห็นว่าการสอนวิชาในหมวดวิชาครูที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่สุด คือ จิตวิทยาการศึกษา เบื้องต้น พัฒนาการวัยรุ่น การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ประมาณการเรียนในโรงเรียนมัธยม การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม การฝึกสอน การศึกษากับสังคม โสตทัศนศึกษาเบื้องต้น การมัธยมศึกษา และวิชาที่เห็นว่ามีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับปานกลางมีเพียง ๑ วิชาคือ ปฐมนิเทศทางการศึกษา

จากการเปรียบเทียบจะเห็นว่านักศึกษาระดับมัธยมศึกษาและนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของวิชาในหมวดวิชาครูที่มีต่อการสอนสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตรงกันทุกวิชา ยกเว้น ๒ วิชาคือการฝึกสอน และการมัธยมศึกษา แต่ถึงอย่างไรก็มีความเห็นใกล้เคียงกัน

ตารางที่ ๑๖ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการจัดเนื้อหาความรู้วิชาต่าง ๆ
ในหมวดวิชาครู

วิชาในหมวดวิชาครู	บัณฑิตครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย
ปฐมนิเทศทางการศึกษา	๓.๖๔	เห็นด้วย	๓.๕๖	เห็นด้วย
จิตวิทยาการศึกษาเบื้องต้น	๔.๔๑	เห็นด้วย	๔.๓๑	เห็นด้วย
พัฒนาการวัยรุ่น	๔.๔๑	เห็นด้วย	๔.๓๔	เห็นด้วย
การวัดและประเมินผลทางการศึกษา	๔.๐๖	เห็นด้วย	๓.๔๔	เห็นด้วย
ประมวลการเขียนในโรงเรียน				
มัธยม	๓.๗๖	เห็นด้วย	๔.๐๐	เห็นด้วย
การสอนสังคมศึกษาใน				
โรงเรียนมัธยม	๔.๖๔	เห็นด้วย	๔.๐๐	เห็นด้วย
การฝึกสอน	๔.๕๖	เห็นด้วย	๔.๓๔	เห็นด้วย
		อย่างปึง		
การศึกษาเกี่ยวกับสังคม	๔.๑๖	เห็นด้วย	๔.๐๓	เห็นด้วย
โศกทัศน์ศึกษาเบื้องต้น	๓.๕๔	เห็นด้วย	๓.๔๔	เห็นด้วย
การมัธยมศึกษา	๓.๗๔	เห็นด้วย	๔.๐๓	เห็นด้วย

จากตารางที่ ๑๖ โยบเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตครุศาสตร์ เห็นด้วยว่าวิชาต่าง ๆ ใน
หมวดวิชาครู จัดเนื้อหาความรู้ไว้เหมาะสมที่จะช่วยให้เป็นครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ที่ดีทุกวิชา ยกเว้นวิชาการฝึกสอน ซึ่งบัณฑิตครูศาสตร์เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า จัดเนื้อหา
ความรู้ไว้เหมาะสมที่จะช่วยให้ เป็นครูสังคัมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่ดี

โดยเฉลี่ยช่วยนิสิตฝึกสอนเห็นว่าวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาครู จัดเนื้อหาความ
รู้ไว้เหมาะสมที่จะช่วยให้ เป็นครูสังคัมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่ดี ทุกวิชา

จากการ เปรียบเทียบจะเห็นว่าบัณฑิตครูศาสตร์ และนิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นใน
เรื่องความเหมาะสมของการจัดเนื้อหาความรู้วิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาครู ตรงกันหรือคล้าย
คลึงกันทุกวิชา

มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้บาง เรื่องที่ควรเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ
ของหมวดวิชาครูจำนวน ๕๕ คน เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ ๓๔ คน และนิสิตฝึกสอน ๒๑ คน ส่วน
ใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า เนื้อหาความรู้วิชาต่าง ๆ ที่จัดไว้ในหลักสูตร เหมาะสมดีแล้วไม่ต้อง
เพิ่ม ถึงตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เห็นว่าไม่ควรเพิ่มเนื้อหาความรู้ในวิชาต่าง ๆ
ของหมวดวิชาครู

วิชาในหมวดวิชาครู	นักศึกษาศาสตร		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปฐมนิเทศทางการศึกษา	๓๐	๔๘.๙๕	๑๕	๕๐.๕๕	๔๕	๔๘.๐๕
จิตวิทยาการศึกษาเบื้องต้น	๓๒	๕๕.๑๖	๑๕	๕๐.๕๕	๔๗	๕๒.๗๒
พัฒนาการวัยรุ่น	๓๕	๑๐๐.๐๐	๑๕	๕๐.๕๕	๕๓	๕๖.๓๖
การวัดและประเมินผลทางการศึกษา	๓๓	๕๓.๐๖	๑๕	๖๖.๖๗	๔๗	๕๕.๕๕
ประมวลการเขียนในโรงเรียนมัธยม						
โรงเรียนมัธยม	๓๓	๕๓.๐๖	๒๐	๕๕.๒๓	๕๓	๕๖.๓๖
การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม	๓๑	๕๑.๑๔	๔	๓๔.๐๕	๓๕	๓๐.๕๑
การฝึกสอน	๓๐	๔๘.๓๕	๑๗	๕๐.๕๕	๔๗	๔๕.๕๕
การศึกษากับสังคม	๒๓	๖๗.๖๕	๑๕	๕๐.๕๕	๓๘	๓๖.๓๖
โสตทัศนศึกษาเบื้องต้น	๓๑	๕๑.๑๔	๑๕	๔๕.๓๑	๔๕	๔๘.๐๕
การมัธยมศึกษา	๒๓	๖๗.๖๕	๒๑	๑๐๐.๐๐	๔๔	๕๐.๐๐

นอกจากนี้ยังมีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วน แสดงความคิดเห็นว่า ควรจะเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้บางเรื่องเข้าไปในวิชาต่างๆ ของหมวดวิชาครู ดังรายละเอียดในตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาครู

วิชาในหมวดวิชาครู	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องเพิ่ม	
	ด้านจิตวิทยา	นิสิตฝึกสอน
ปฐมนิเทศทางการศึกษา	บทบาทของการศึกษา (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับความ เคลื่อนไหวของการศึกษา ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต (๒คน)	รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะ ทั่วไปของการศึกษา ไทย (๒คน)
จิตวิทยาการศึกษาเบื้องต้น		การเข้าใจพฤติกรรมของเด็ก (๑คน)
พัฒนาการวัยรุ่น		รายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรม ของเด็กวัยรุ่น (๑คน)
ประมวลการ เรียนในโรงเรียน มัธยม	เนื้อหา รายละเอียดบางหัวข้อ (๒คน)	หลักสูตรของโรงเรียนมัธยมชนิด ต่าง ๆ (๑คน)
การสอนสังคมศึกษาใน โรงเรียนมัธยม	การสังเกตการสอนเฉพาะ วิชาสังคมศึกษา (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีสอน สังคมศึกษาแบบใหม่ (๒คน) การสาธิตวิธีสอนทุกวิชาใน หมวดสังคมศึกษา (๑คน)	ฝึกหัดการทำบันทึกการสอนแต่ละ วิชา (๑คน) สาธิตวิธีการสอนแบบใหม่ให้เห็น สภาพการเรียนการสอนที่ แท้จริง (๒คน) ฝึกหัดการทำแผนการสอน (๑คน)
	ฝึกหัดการสอนวิชาต่าง ๆ ใน ชั่วโมงปฏิบัติ (๑คน)	สาธิตการสอนวิชาต่าง ๆ ใน หมวดสังคมศึกษา (๑คน)

ตารางที่ ๑๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยครู (ต่อ)

วิชาในมหาวิทยาลัยครู	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่ม	
	บัณฑิตครูศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
การฝึกสอน	ฝึกหัดการสอนวิธีต่าง ๆ ทุกวิธี ที่เรียนไปในภาคทฤษฎี (๑คน)	ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิต กับอาจารย์พี่เลี้ยง (๑คน)
การศึกษากับสังคม	รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพของ สังคมไทย (๑คน) การพัฒนาทางการศึกษา (๑คน) วิธีที่ครูจะเข้าไปมีส่วนร่วมใน ชุมชนและจะรวมได้ อย่างไร (๑คน)	การศึกษาที่สัมพันธ์กับสังคมปัจจุบัน (๑คน)
สัปดาห์ศึกษาเบื้องต้น	ทักษะการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ (๒คน) การผลิตอุปกรณ์การสอนที่จะ นำไปใช้ได้ในการสอน สังคมศึกษา (๒คน) สาธิตการใช้รูปพรรณ (๒คน) ทดลองใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ (๑คน)	การทำอุปกรณ์ชั้นพื้นฐาน (๑คน) ทักษะการใช้เครื่องฉายภาพ (๑คน) การทำอุปกรณ์จำลองของ จริง (๑คน)

หมายเหตุ ข้อความในวงเล็บหมายถึงจำนวนบัณฑิตครูศาสตร์และนิสิตฝึกสอนที่แสดง
ความคิดเห็นในแต่ละวิชา

จากตารางที่ ๑๔ จะเห็นว่าบัณฑิตครูศาสตร์ และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกรเพิ่มเติมเนื้อหาความรู้เขาไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาครู สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน จะมีแตกต่างกันบ้างก็เพียงส่วนละเอียดปลีกย่อย

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๓๒ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๖ คน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดเนื้อหาความรู้บางเรื่องออกจากวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาครูดังนี้

ในจำนวนบัณฑิตครูศาสตร์ ๓๒ คน นั้นมี ๓๐ คน หรือร้อยละ ๙๓.๗๕ แสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรตัดเนื้อหาความรู้เรื่องใดออกจากวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาครู เพราะเป็นหาทุกเรื่องนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยม ได้แก่นักฝึกจำนวน ๒ คน หรือร้อยละ ๖.๒๕ เห็นว่าควรตัดเนื้อหาความรู้บางเรื่องของวิชาการมัธยมศึกษา โดยให้เหตุผลว่าซ้ำกับเนื้อหาความรู้ที่เรียนในวิชาประถมศึกษาเรียนในโรงเรียนมัธยม ฉะนั้นควรจะนำมารวมในวิชาใดวิชาหนึ่ง เพียงวิชาเดียว

ในจำนวนนิสิตฝึกสอน ๑๖ คนนั้นมี ๑๔ คน หรือร้อยละ ๘๗.๕๐ แสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรตัดเนื้อหาความรู้เรื่องใดออกจากหมวดวิชาครู เพราะทุกวิชาจัดเนื้อหาความรู้อยู่ในระดับพอสมควรแล้ว และเป็นเรื่องที่ครูควรรู้อะไรก็ตามแก่นิสิตฝึกสอนจำนวน ๒ คน หรือร้อยละ ๑๒.๕๐ เห็นว่าควรตัดเนื้อหาความรู้เรื่องประวัติของการวัดผลออกจากวิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และควรลดการอธิบายเรื่องภารกิจความมุ่งหมายในวิชาการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม ให้ลดน้อยลง จะได้เอาเวลาไปอธิบายเรื่องอื่น

จากการเปรียบเทียบ จะเห็นว่าบัณฑิตครูศาสตร์และนิสิตฝึกสอน ส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องตรงกัน ที่ว่าไม่ควรตัดเนื้อหาความรู้เรื่องใดออกจากหมวดวิชาครู เพราะเป็นความรู้ที่สมควรนำไปใช้ปฏิบัติได้ และเป็นสิ่งที่ครูควรรู้อะไรก็ตาม

มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาครูจำนวน ๔๓ คน เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ ๓๔ คน และนิสิตฝึกสอน ๑๕ คน ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเหล่านี้มีบัณฑิตครูศาสตร์ ๓๑ คน หรือร้อยละ ๙๑.๑๗ และนิสิตฝึกสอน ๑๓ คน หรือร้อยละ ๖๙.๐๖ เห็นว่าไม่ควรตัดวิชาใดออกจากหมวดวิชาครูเลย โดยให้เหตุผลว่า ทุกวิชาช่วยให้เข้าใจกระบวนการเรียนการสอนทั้งสิ้น แก่นักฝึกครูศาสตร์ และนิสิตฝึกสอนบางส่วน

เห็นว่าควรตัดวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาครู ดังนี้

วิชาการศึกษากับสังคม มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น ๖ คน เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ ๖ คน และ
นิสิตฝึกสอน - คน

วิชาปฐมนิเทศทางการศึกษา มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น ๓ คน เป็นนิสิตครูศาสตร์ ๔ คน
และนิสิตฝึกสอน ๒ คน

วิชาการมัธยมศึกษา มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น ๕ คน เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ ๔ คน และนิสิต
ฝึกสอน ๑ คน

โดยให้เหตุผลในการตัดวิชาดังกล่าวว่า เนื้อหาความรู้ซ้ำซ้อนกับวิชาอื่นที่จัดไว้ในหมวดวิชา
ครู

ผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกา เพิ่มวิชาในหมวดวิชาครู จำนวนทั้งสิ้น ๕๑ คน
เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ ๓๔ คน และนิสิตฝึกสอน ๑๗ คน ในจำนวนผู้แสดงความคิดเห็นเหล่านี้
มีบัณฑิตครูศาสตร์ ๓๑ คน หรือร้อยละ ๙๑.๑๗ คน และนิสิตฝึกสอน ๑๐ คนหรือร้อยละ ๕๘.๘๐
เห็นว่าไม่ต้องเพิ่มวิชาในหมวดวิชาครูแล้ว เพราะเท่าที่เรียนไปก็เพียงพอแก่การเป็นครูที่
แต่ยังมีบัณฑิตครูศาสตร์และนิสิตฝึกสอนบางส่วนเห็นว่าควรที่จะเพิ่มบางวิชาในหมวดวิชาครู คือ

๑. ปรัชญาการศึกษา (๓ คน)
๒. หลักการศึกษาไทย (๒คน)
๓. จิตวิทยาวัยเด็ก (๑คน)
๔. แนวโน้มในการสอนวิชาสังคมศึกษา (๑คน)
๕. กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน (๒คน)
๖. การวิจัย เนื้อหาหลักสูตรและแบบเรียน (๑คน)

หมายเหตุ ข้อความในวงเล็บหมายถึงจำนวนบัณฑิตครูศาสตร์ และนิสิตฝึกสอน
ที่แสดงความคิดเห็นในแต่ละวิชา

ตารางที่ ๑๔ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของเนื้อหาหมวดวิชาครู

รายการ เนื้อหาความรู้ หมวดวิชาครู	บัณฑิตครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย
๑. ประวัติการศึกษาและปรัชญา				
การศึกษา	๓.๔๔	ไม่แน่ใจ	๓.๖๕	เห็นด้วย
๒. ความมุ่งหมายของโรงเรียน				
มัธยมและของวิชาสังคมศึกษา	๔.๐๕	เห็นด้วย	๓.๔๔	เห็นด้วย
๓. พัฒนาการวัยรุ่น	๔.๔๔	เห็นด้วย	๔.๒๖	เห็นด้วย
๔. จิตวิทยาการ ivernru	๔.๓๔	เห็นด้วย	๔.๒๓	เห็นด้วย
๕. เทคนิคการจัดสภาพห้องเรียนให้ ส่งเสริมการ ivernruวิชาสังคมศึกษา	๔.๐๓	เห็นด้วย	๓.๔๔	เห็นด้วย
๖. หลักการศึกษา	๓.๙๔	เห็นด้วย	๓.๕๓	ไม่แน่ใจ
๗. วิธีสอนสังคมศึกษาแบบต่างๆ	๔.๐๓	เห็นด้วย	๓.๕๓	เห็นด้วย
๘. การประเมินหลักสูตรในโรงเรียน มัธยม	๓.๕๖	เห็นด้วย	๓.๒๓	ไม่แน่ใจ
๙. การตั้งความมุ่งหมายของการสอน สังคมศึกษา	๔.๐๐	เห็นด้วย	๓.๔๔	เห็นด้วย
๑๐. การเลือกเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา	๔.๐๓	เห็นด้วย	๓.๖๕	เห็นด้วย
๑๑. การประเมินผลความก้าวหน้าของ นักเรียนเพื่อให้บรรลุความมุ่ง หมายของการศึกษา	๓.๔๕	เห็นด้วย	๓.๕๖	ไม่แน่ใจ
๑๒. การจัดสภาพการ ivernruให้เข้ากับ เทคโนโลยีสภาพทางต่าง ๆ	๔.๐๐	เห็นด้วย	๓.๖๒	เห็นด้วย

ตารางที่ ๑๕ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของเนื้อหาในหมวดวิชาครู (ต่อ)

รายการ เนื้อหาความรู้ หมวดวิชาครู	ปรัชญาการศึกษา		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย
๑๓. การเลือกและคัดแปลงวิธีสอน สังคมศึกษาให้เหมาะสม	๔.๒๔	เห็นด้วย	๓.๘๑	เห็นด้วย
๑๔. การเลือกและการใช้อุปกรณ์ การสอนให้เหมาะสมกับวัย ของนักเรียนและ เนื้อหาวิชา ที่สอน	๔.๐๘	เห็นด้วย	๔.๐๐	เห็นด้วย
๑๕. การปรับคนให้เข้ากับสถานะ แวดล้อมภายในโรงเรียนและ ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่	๔.๐๖	เห็นด้วย	๓.๘๒	เห็นด้วย
๑๖. การสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีกับ นักเรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้ บังคับบัญชา	๔.๓๒	เห็นด้วย	๔.๐๐	เห็นด้วย
๑๗. การแนะแนวและการปรึกษาหารือ	๓.๘๑	เห็นด้วย	๓.๖๘	เห็นด้วย
๑๘. การสร้างแบบทดสอบชนิดต่าง ๆ	๓.๘๒	เห็นด้วย	๓.๑๑	ไม่แน่ใจ
๑๙. การวางแผนบทเรียนและหน่วย การสอน	๓.๘๘	เห็นด้วย	๓.๓๔	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ ๑๕ โดยเฉลี่ยแล้ว นักจิตกรศาสนา เห็นด้วยว่ามีความรู้ความเข้าใจในรายการ เนื้อหาความรู้หมวดวิชาครูทุกรายการ ยกเว้น ๑ รายการ คือ ประวัติ การศึกษาและปรัชญาการศึกษา ที่นักจิตกรศาสนาไม่แน่ใจว่าจะเข้าใจในเรื่องนี้

โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตฝึกสอนเห็นด้วยว่ามีความรู้ความเข้าใจในรายการ เนื้อหาความรู้หมวดวิชาครู เป็นส่วนใหญ่ แต่มีอยู่ ๕ รายการที่นิสิตฝึกสอนไม่แน่ใจว่าจะมีความรู้ความเข้าใจ เช่น หลักการศึกษา การประเมินหลักสูตรในโรงเรียนมัธยม การประเมินผล ความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายของการศึกษา การสร้างแบบทดสอบ ชนิดต่าง ๆ และการวางแผนบทเรียนและหน่วยการสอน

จากการเปรียบเทียบจะเห็นว่านักจิตกรศาสนาและนิสิตฝึกสอน มีความเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในรายการ เนื้อหาความรู้หมวดวิชาครู ตรงกันเป็นส่วนใหญ่ และมีอยู่ ๖ รายการ เนื้อหาความรู้ที่นักจิตกรศาสนาและนิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นต่างกัน คือ ประวัติ การศึกษาและปรัชญาการศึกษา หลักการศึกษา การประเมินหลักสูตรในโรงเรียนมัธยม การประเมินผล ความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายของการศึกษา การสร้างข้อทดสอบชนิดต่าง ๆ และ การวางแผนบทเรียนและหน่วยการสอน

นักจิตกรศาสนาจำนวน ๒๓ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๔ คน รวมทั้งสิ้น ๔๑ คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของหมวดวิชาครูดังนี้ มีรายละเอียดต่อไปนี้

ในจำนวนนักจิตกรศาสนาทั้ง ๒๓ คนนั้นมี ๒ คนหรือร้อยละ ๘.๖๙ เห็นว่าหมวดวิชาครูไม่มีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนเลย แต่นักจิตกรศาสนาอีก ๒๑ คนหรือร้อยละ ๙๑.๓๑ เห็นว่าหมวดวิชาครูมีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนดังนี้

๑. เนื้อหาบางวิชาซ้ำกัน เช่นประมวลการเรียนในโรงเรียนมัธยมและการมัธยมศึกษา
๒. กิจกรรมประจำวิชามีน้อย
๓. การประเมินผลบางวิชาไม่มีมาตรฐานตายตัวทำให้นิสิตมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสอบ
๔. บางวิชาไม่ได้นำเนื้อหาครบตามสมควร
๕. บุคลากรบางคนมีใจสร้างความสำเร็จให้แก่ผู้เรียน
๖. อุปกรณ์การสอนไม่คอยมี
๗. วิธีการสอนบางวิชาขึ้นอยู่กับวงแคบเกินไป นิสิตรู้อะไรไม่มากไปกว่าในตำรา

ซึ่งบางครั้งสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมจะเลี่ยนแบบต่างประเทศเสียทุกอย่างไม่ได้

๘. ไม่ค่อยมีภาคปฏิบัติอย่างแท้จริงนอกจากการฝึกสอนเท่านั้น
๙. วิชาการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมมีการฝึกทำบันทึกการสอนน้อยไป เนื้อหาวิชาที่ยังไม่มีระบบระเบียบเท่าที่ควร
๑๐. วิชาโสตทัศนศึกษามีการฝึกหัดภาคปฏิบัติน้อยไป นิสิตไม่สามารถใช้เครื่องฉายชนิดต่าง ๆ เป็นอุปกรณ์การสอน ต้องขอความช่วยเหลืออยู่เสมอ
๑๑. ราชการเตรียมตัวนิสิตเพื่อจะไปสอบแข่งขันเข้าเป็นข้าราชการพลเรือน
๑๒. หลักสูตรหมวดวิชานี้ ควรได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้แก่ละวิชาที่มีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน

ในจำนวนนิสิตฝึกสอนทั้ง ๔๘ คนนี้มี ๒ คน หรือร้อยละ ๑๑.๑๑ เห็นว่าหมวดวิชาครูไม่มีขอบกพร่องเลย แต่นิสิตฝึกสอนอีก ๑๖ คน หรือร้อยละ ๔๔.๔๔ เห็นว่าหมวดวิชาครูยังมีขอบกพร่องหรือจุดอ่อนดังนี้

๑. บางวิชาเนื้อหาซับซ้อนกัน เช่น วิชาประมวลการเขียนในโรงเรียนมัธยมและกรมมัธยมศึกษา ทำให้ไม่น่าสนใจ หรือไม่สนใจในการเรียน
๒. เนื้อหาบางวิชาน้อย แต่สอนซ้ำทำให้วิชานั้นไม่น่าสนใจ
๓. ส่วนมากมักจะเรียนแต่สิ่งพื้นฐาน ๆ กันแล้ว สิ่งใหม่หรือความรู้ใหม่ไม่ค่อยมี
๔. เน้นทฤษฎีมากซึ่งก็นับว่าดี แต่ขาดทางด้านกาปฏิบัติ และการค้นคว้า
๕. การสอนมักจะเป็นแบบบรรยาย จึงไม่ค่อยน่าสนใจ
๖. หลักสูตรวิชาจิตวิทยากว้างเกินไป ส่วนมากเรียนแล้วยังไม่เข้าใจดีพอที่จะนำไปใช้ได้ ควรเน้นในด้านจิตวิทยาวัยรุ่น และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี
๗. วิชาการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมยังไม่ดีพอ ส่วนมากสอนตามตำราไม่มีภาคปฏิบัติ

บัณฑิตรัฐศาสตร์จำนวน ๒๒ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๒ คนรวมทั้งสิ้น ๓๔ คน
ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาครู ให้ข้อคิดเห็นแตกต่างกัน ดังมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นของบัณฑิตรัฐศาสตร์ เกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาครู คือ

๑. ให้ความรู้อย่าง ทั่ว เป็นการศึกษาเตรียมตัวให้พร้อมที่จะ เป็นครูที่ดีในอนาคต
๒. ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูในแง่ที่จะ ได้ทราบถึงปัญหาที่จะประสบล่วงหน้า
๓. ทำให้เข้าใจกระบวนการ เรียนการสอนวิชา เฉพาะดีขึ้น
๔. ได้ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เกี่ยวกับการ เรียนการสอน คือการ

ฝึกสอนและการ เรียนภาคปฏิบัติ

๕. ทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนัก เรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา
๖. ช่วยเพิ่มความมั่นใจในการ เป็นครู
๗. สามารถเข้าใจวิชาครู การ เป็นครู หน้าที่ครู และการวางตัวของครูได้
๘. สามารถเข้าใจการวางแผนงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา
๙. ทำให้ผู้ เรียน เตรียมพร้อมที่จะ เผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้น
๑๐. ช่วยให้เข้าใจปัญหาและสภาพที่เกิดขึ้นในห้อง เรียน
๑๑. ทำให้รู้จัก เลือกและคัดเลือกบทเรียนให้ เหมาะสมกับนักเรียน
๑๒. ความรู้ทุก เรื่องในหมวดวิชาครูนำไปประยุกต์ใช้ได้ในการสอน
๑๓. เป็นการฝึกแนวทางการประกอบอาชีพครู

ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอน เกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาครู คือ

๑. ให้นำเนื้อหาวิชาครูอย่าง ก็น่าประทับใจ และคุณภาพ ช่วยให้เป็นครูที่ดี

ประสิทธิ์ภาพ

๒. ช่วยให้เป็นครูที่ดี เพราะรู้จักวิธีสอน เข้าใจกระบวนการ เรียนการสอนและ
วิธีถ่ายทอดความรู้
๓. ให้ความรู้ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการสอนได้
 ๔. ช่วยให้เห็นหน้าที่และทางปฏิบัติที่จะนำไปใช้ในอาชีพครู
 ๕. ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษา
 ๖. ช่วยให้เห็นใจพฤติกรรมของบุคคลและสังคม
 ๗. ช่วยให้ความรู้ทั่วไปในการจัดการ เรียนการสอน
 ๘. บางวิชาช่วยให้การสอนสัมฤทธิ์ผล เช่นจิตวิทยา
 ๙. สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กด้วยวิธีการที่ถูกต้อง
 ๑๐. อาจารย์สอนดีได้นี้เนื้อหาความรู้มาก
 ๑๑. เป็นแนวทางในการวิเคราะห์หนักเขียนและคำครู เมื่อออกไปทำการสอนจริงๆ

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๒๔ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๘ คน รวมทั้งสิ้น ๔๒ คน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงบางอย่างในหมวดวิชาครู ดังนี้รายละเอียดต่อไปนี้

ความคิดเห็นของบัณฑิตครูศาสตร์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาครู คือ

๑. ควรมีการรวมเนื้อหาความรู้บางเรื่องเข้าด้วยกัน เช่น ประมวลการเรียนใน
โรงเรียนมัธยมและการมัธยมศึกษา จะได้นำเวลาที่เหลือไปเรียนรู้เนื้อหาวิชาอื่น
๒. ควรมีการเตรียมตัวนิสิตเกี่ยวกับระเบียบข้าราชการพลเรือน เพื่อที่จะได้
นำความรู้ไปใช้สอบบรรจุเข้ารับราชการ และรู้แนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของครู
๓. วิชาในหมวดวิชาครูควรสอนให้มีความต่อเนื่องกัน วิชาใดควรจะเรียนก่อน
เรียนหลัง จัดไว้ให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

๔. ควรให้นิสิตที่จะออกฝึกสอนได้หักห้ามบันทึกการสอน ของทุก ๆ วิชาในหมวด วิชาสังคมศึกษา

๕. ควรให้นิสิตได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมาก ๆ

๖. ควรให้นิสิตได้ร่วมกิจกรรมการฝึกสอนตั้งปีที่ ๓

๗. เกี่ยวกับบันทึกการสอน ไม่ควรให้นิสิตทำจนละเอียดเกินไป เพราะชีวิตจริงของครูไม่คอยทำบันทึกการสอน และถึงแม้จะทำก็ไม่ละเอียดเท่าใดนัก

๘. วิชาสังคมศึกษา การทดลองผลิตและใช้อุปกรณ์ทุกอย่าง โดยเฉพาะอุปกรณ์ ที่ใช้ไฟฟ้า

๙. เพิ่มการสังเกตการสอน

ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในหมวดวิชาครู คือ

๑. วิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาครูจัดไว้ดีแล้ว แต่เนื้อหาความรู้บางเรื่องไม่ค่อยทันสมัย และควรสอนให้ละเอียดลึกซึ้ง นอกจากนั้นควรแก้ไขเรื่องการศึกษาของไทยมากกว่านี้ และควรจะเป็นเนื้อหาวิชาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ๆ

๒. ข้อสอบควรออกแบบเรียงความ ในรูปของปัญหาให้นิสิตได้หาวิธีการแก้ไขโดยนำความรู้ภาคทฤษฎีที่เรียนมาใช้

๓. ควรมีการค้นคว้า ได้ฝึกหัดทักษะภาพปฏิบัติ หรือทำรายงานเกี่ยวกับสภาพ การเรียนการสอนมาก ๆ

๔. ควรมีการเรียนโดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ จะได้มีการอภิปรายกัน เพราะเนื้อหาวิชาครูเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้กัน

๕. ควรสำรวจวิชาเรียนบางวิชาในหมวดนี้ว่า อาจารย์สอนเนื้อหาที่มีขอบเขตอย่างไร เนื้อหาจะได้ไม่ซ้ำซ้อน ทำให้เสียเวลาเรียนและน่าเบื่อ

๖. รวมวิชาประมวลการ เรียนในโรงเรียนมัธยมและวิชาการมัธยมศึกษาเป็น วิชาเดียวกัน และหาเวลาที่เหลือไปเรียนวิชาอื่นๆ ในหมวดวิชาเฉพาะดีกว่า

๗. ควรมีการสาธิตการสอนหลาย ๆ วิธีและหลาย ๆ วิชา

๘. ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรทำรายงานหมู่ เพราะไม่ได้ประโยชน์ตามความมุ่งหมาย ทั้งตัวที่ควร

๙. การเรียนวิชาการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม เป็นวิชาที่สำคัญที่สุด แต่มีลิตบางคนเรียนอย่างไม่เข้าใจว่า การทำบันทึกการสอนที่ถูกต้อง การตั้งความมุ่งหมาย ควรจะเป็นอย่างไร เพราะอาจารย์พยายามสอนให้ลิตเข้าใจเองโดยวิธีสอนแบบใหม่ และมีตำรา (Text) ที่เป็นภาษาอังกฤษมาก ซึ่งลิตไม่ได้นำความรู้นั้นไปใช้ในการสอนเลย ควรมีการปรับปรุงการสอนวิชานี้ ให้มีภาคปฏิบัติและการสาธิตมาก ๆ หรืออาจนำหลักสูตร สาบวิชาสังคมศึกษาของประโยคมัธยมศึกษา มาชี้แจงแนะนำให้ลิตดูแต่ละชั้น จะช่วยการ สอนได้มาก

๑๐. การฝึกสอนนั้น การให้คะแนนชั้นกับอาจารย์นี้เทศน์มากเกินไป ทำให้ไม่ยุติธรรมเท่าที่ควร แม้อาจารย์นี้เทศน์บางท่านจะให้คะแนนโดยดูสภาพแวดล้อมทางการเรียน การสอน สถานที่ ห้องเรียน และนักเรียนประกอบด้วยก็ตาม

๑๑. ควรมีการสอนเกี่ยวกับงานของครูประจำชั้น เช่น การทำสมุดบัญชีเรียก ชื่อสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน สมุดประจำชั้น ค.๒ ก. ฯลฯ เพราะเท่าที่เป็นอยู่ทุก วันนี้นักลิตฝึกสอนทำงานเหล่านี้ไม่เป็น และถ้าทำได้ก็บกพร่องมาก ฉะนั้นควรมีการส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจ

ภาค ๔ หมวดวิชาเฉพาะ (สาขาวิชาเอก)

ตารางที่ ๑๖ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของหมวดวิชาเฉพาะที่มีต่อการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

วิชาในหมวดวิชา เฉพาะ	บัณฑิตครูศาสตร์		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย
ประวัติศาสตร์ไทย	๔.๕๕	มากที่สุด	๔.๕๖	มาก
หลักภูมิศาสตร์	๔.๒๔	มาก	๔.๕๓	มาก
หน้าที่พลเมือง	๓.๕๑	มาก	๔.๐๐	มาก
ภูมิศาสตร์ซีกโลกภาคเหนือ	๔.๒๑	มาก	๔.๑๕	มาก
ภูมิศาสตร์ซีกโลกภาคใต้	๔.๐๖	มาก	๔.๑๓	มาก
ประวัติศาสตร์ยุโรป	๔.๒๖	มาก	๓.๕๖	มาก
ประวัติศาสตร์อเมริกา	๓.๕๓	มาก	๓.๔๐	มาก
ประวัติศาสตร์เอเชีย	๔.๓๕	ปานกลาง	๔.๕๖	มาก
ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจและ การเมืองของไทย	๔.๐๕	มาก	๓.๕๖	มาก

จากตารางที่ ๑๖ โดยเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตครูศาสตร์เห็นว่าวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุดมีเพียง ๑ วิชา คือ ประวัติศาสตร์ไทย ส่วนวิชาที่เห็นว่ามีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับมาก คือ หลักภูมิศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ภูมิศาสตร์ซีกโลกภาคเหนือ ภูมิศาสตร์ซีกโลกภาคใต้ ประวัติศาสตร์ยุโรป ประวัติศาสตร์อเมริกา ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจและการเมืองของไทย และวิชาที่เห็นว่ามีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียง ๑ วิชาเช่นกัน คือประวัติศาสตร์เอเชีย

โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตฝึกสอนเห็นว่าในหมวดวิชาเฉพาะ มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมมีชวามากทุกวิชา

จากการเปรียบเทียบจะเห็นว่า นักจิตวิทยา และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของวิชาในหมวดวิชาเฉพาะที่มีต่อการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยม ตรงกันทุกวิชา ยกเว้น ๒ วิชา คือ ประวัติศาสตร์ไทย และประวัติศาสตร์เอเชีย

ตารางที่ ๑๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการจัดเนื้อหาความรู้วิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเฉพาะ

วิชาในหมวดวิชา เฉพาะ	นักจิตวิทยา		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย
ประวัติศาสตร์ไทย	๔.๖๖	เห็นควย	๔.๕๐	เห็นควย
หลักภูมิศาสตร์	๓.๕๗	เห็นควบ	๔.๖๓	เห็นควบ
หน้าทล เมือง	๓.๖๕	เห็นควบ	๓.๖๑	เห็นควบ
ภูมิศาสตร์ชก โลกภาคเหนือ	๔.๐๖	เห็นควย	๔.๔๗	เห็นควบ
ภูมิศาสตร์ชก โลกภาคใต้	๔.๐๖	เห็นควบ	๔.๐๓	เห็นควย
ประวัติศาสตร์ยุโรป	๔.๓๕	เห็นควย	๔.๑๔	เห็นควบ
ประวัติศาสตร์อเมริกา	๔.๖๑	เห็นควย	๔.๐๐	เห็นควย
		อบางบั้ง		
ประวัติศาสตร์ เอเชีย	๔.๓๘	เห็นควย	๔.๓๘	เห็นควย
ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและ การ เมืองของไทย	๔.๐๘	เห็นควย	๓.๕๖	เห็นควย

จากตารางที่ ๑๗ โดยเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตครุศาสตร์ เห็นควรวางวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเฉพาะจัด เนื้อหาความรู้ไว้ เหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนสังคมศึกษา ทุกวิชา ยกเว้นวิชาประวัติศาสตร์อเมริกา ซึ่งบัณฑิตครุศาสตร์ เห็นควยอย่างยิ่งว่าจัด เนื้อหาความรู้ไว้ เหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนสังคมศึกษา

โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตฝึกสอน เห็นควรวางวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเฉพาะจัด เนื้อหาความรู้ไว้ เหมาะสมที่จะนำไปใช้สอนสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาทุกวิชา

จากการเปรียบเทียบจะเห็นว่า บัณฑิตครุศาสตร์ และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมของการจัด เนื้อหาความรู้วิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเฉพาะ ตรงกันทุกวิชา ยกเว้นวิชาประวัติศาสตร์อเมริกา แต่อย่างไรก็ตามความคิดเห็นของบัณฑิตครุศาสตร์ และนิสิตฝึกสอน ในวิชานี้ก็ยังใกล้เคียงกัน

ผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่ม เนื้อหาความรู้ เข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดเฉพาะจำนวน ๕๕ คน เป็นบัณฑิตครุศาสตร์จำนวน ๓๔ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๒๑ คน ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า เนื้อหาความรู้ที่จัดไว้ในวิชาต่าง ๆ เหมาะสมอยู่แล้วไม่ต้องเพิ่ม ทั้งตารางที่ ๑๘

ตารางที่ ๔ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรเพิ่มเนื้อหาความรู้ใน
วิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาเฉพาะ

วิชาในหมวดวิชา เฉพาะ	บัณฑิตศึกษาศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประวัติศาสตร์ไทย	๑๔	๔๑.๑๗	๑๒	๔๗.๑๔	๒๖	๔๗.๒๗
หลักภูมิศาสตร์	๒๕	๗๓.๕๒	๑๕	๕๖.๕๒	๔๐	๗๓.๗๒
หน้าที่พลเมือง	๑๕	๔๔.๑๑	๑๑	๔๒.๓๘	๒๖	๔๗.๒๗
ภูมิศาสตร์ซีกโลกภาคเหนือ	๒๖	๗๖.๔๗	๒๐	๕๕.๖๓	๔๖	๘๓.๒๓
ภูมิศาสตร์ซีกโลกภาคใต้	๒๕	๗๓.๕๒	๒๐	๕๕.๖๓	๔๕	๘๑.๘๑
ประวัติศาสตร์ยุโรป	๒๓	๖๗.๖๔	๑๔	๕๕.๗๑	๓๗	๖๖.๕๕
ประวัติศาสตร์อเมริกา	๒๗	๗๕.๕๑	๑๘	๕๐.๕๗	๔๕	๘๓.๖๓
ประวัติศาสตร์เอเชีย	๒๔	๗๐.๕๘	๑๘	๕๐.๕๗	๔๒	๗๕.๑๔
ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจและ การเมืองของไทย	๒๕	๗๓.๕๒	๑๗	๕๐.๕๕	๔๒	๗๖.๓๖

นอกจากนั้น ยังมีผู้ตอบแบบสอบถามบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่าควรจะมีเพิ่มเติม
เนื้อหาความรู้บางเรื่องเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาเฉพาะ ดังมีรายละเอียดใน
ตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเฉพาะ

วิชาในมหาวิทยาลัย เฉพาะ	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องเพิ่ม	
	นิติศาสตร์	นิติฝึกสอน
ประวัติศาสตร์ไทย	รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ชนชาติไทยดั้งเดิม (๕คน) รายละเอียดเกี่ยวกับสมัยรัตน- โกสินทร์ตั้งแต่รัชกาลที่ ๑ - ๕ (๔คน) ประวัติบุคคลสำคัญ ๆ ของ ไทย (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับสงคราม (๑คน) ลักษณะพิเศษของสงครามสมัย ยุคใหม่ (๑คน)	รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ชนชาติไทยดั้งเดิม (๕คน) รายละเอียดเกี่ยวกับถิ่นเดิม ของไทย (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย (๑คน) รายละเอียดประวัติศาสตร์ ไทยสมัยอยุธยาตอน กลางและสมัยกรุงธน- บุรี (๑คน)
หลักนิติศาสตร์	แผนที่ (๑คน)	การแบ่งยุค (๑คน) ศาสตร์ (๒คน) รายละเอียดเกี่ยวกับ
หน้าที่พลเมือง	ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน- ดินของไทย (๕คน) กฎหมายสำหรับประชาชน (๕คน) การปกครองระบอบต่างๆ (๒คน)	ลม (๑คน) ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน- ดิน (๕คน) กฎหมาย (๒คน) รัฐธรรมนูญ (๑คน)

ตารางที่ ๑๕ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาเฉพาะ (ต่อ)

วิชาในหมวดวิชา เฉพาะ	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องเพิ่ม	
	บัณฑิตครุศาสตร์	บัณฑิตฝึกสอน
หน้าที่พลเมือง (ต่อ)	หลักการ เก็บภาษีอากร (๑คน) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับบ้าน ครอมครัว โรงเรียน และชุมชน (๑คน) สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ไทย (๒คน)	การปกครองของไทย (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับการ เลือกตั้ง (๑คน) หลักการ เสี่ยงภัยอากร (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับสน- พระราชชาติ (๑คน)
ภูมิศาสตร์ซีกโลกภาคเหนือ	รายละเอียดของแต่ละประเทศ (๑คน)	
ภูมิศาสตร์ซีกโลกภาคใต้	รายละเอียดของแต่ละประเทศ (๑คน)	
ประวัติศาสตร์ยุโรป	รายละเอียดเกี่ยวกับสงคราม โลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ (๒คน) ยุโรปสมัยโบราณ (๑คน) ยุโรปสมัยศตวรรษที่ ๑๘ (๑คน) สงครามสืบราชสมบัติคืออส- เตอริบ (๑คน)	รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ศาสตร์ยุโรปก่อนสงคราม โลก (๑คน) ประวัติชนชาติยุโรป (๑คน)
ประวัติศาสตร์อเมริกา		รายละเอียดเกี่ยวกับสภา อเมริกาคู่ปัจจุบัน (๑คน)

ตารางที่ ๑๕ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาเฉพาะ
(ต่อ)

วิชาในหมวดวิชา เฉพาะ	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่ม บัณฑิตครุศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
ประวัติศาสตร์เอเชีย	รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ- ศาสตร์ประเทศอินเดีย (๒คน) รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ- ศาสตร์ของพม่า (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับเอเชีย- อาคเนย์ (๑คน)	การแบ่งค่ายในระหว่าง สงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ (๑คน)
ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ และการเมือง ของไทย	อาชีพของคนไทย (๑คน) อุตสาหกรรมในประเทศไทย (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ของไทยในสมัยปัจจุบัน (๑คน)	สภาพการค้าของไทยใน ปัจจุบัน (๑คน) รายละเอียดเกี่ยวกับฐานะ ทางเศรษฐกิจของไทย สมัยปัจจุบัน (๒คน)

จากตารางที่ ๑๕ จะเห็นว่าบัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นเกี่ยว
กับการเพิ่มเนื้อความรู้ในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาเฉพาะ ส่วนมากมีความคิดเห็นใกล้เคียง
กัน และวิชาที่ควรเพิ่มเนื้อความรู้ค่อนข้างสมบูรณ์สำหรับหมวดวิชานี้คือ ภูมิศาสตร์เชิงโลกภาค
เหนือ ภูมิศาสตร์เชิงโลกภาคใต้ และประวัติศาสตร์อเมริกา

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๓๓ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๘ คน รวมทั้งสิ้น ๕๑ คน
 ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือกเนื้อหาความรู้บางเรื่องออกจากวิชาต่าง ๆ ของหมวด
 วิชาเฉพาะ ในจำนวนบัณฑิตครูศาสตร์ทั้ง ๓๓ คนนี้ มีความเห็นตรงกันว่า ไม่ควรคัดเลือกเนื้อหา
 ความรู้เรื่องใดออกเลย มีแต่จะเพิ่มรายละเอียดของแต่ละหัวข้อให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพราะเนื้อ
 หาความรู้ทุกเรื่องที่เรียนไป สามารถนำไปใช้ได้มากในการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยม ส่วน
 นิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๘ คนนั้น มี ๑๖ คน เห็นว่าไม่ควรคัดเลือกเนื้อหาความรู้เรื่องใดออกเลย
 เพราะแต่ละหัวข้อเรื่องที่เรียนไปก็ไม่ละเอียดเท่าที่ควรอยู่แล้ว ควรจะเพิ่มเนื้อหาให้มากขึ้น
 แต่นิสิตฝึกสอนอีก ๑ คน ต้องการให้ตัดการเรียบเรียงเรื่องหลักฐานความรู้ทางประวัติศาสตร์ ออก
 จากวิชาประวัติศาสตร์ไทย โดยให้เหตุผลว่า หากอ่านเองได้ไม่ยากนัก ฉะนั้นจึงไม่จำเป็นต้อง
 ต้องเรียนในชั่วโมง

มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือกวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาเฉพาะจำนวน
 ๔๓ คน เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ ๒๗ คน และนิสิตฝึกสอน ๑๖ คน ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
 เหล่านี้มีบัณฑิตครูศาสตร์ ๒๕ คน และนิสิตฝึกสอน ๑๔ คน เห็นว่าไม่ควรตัดวิชาใดออกจาก
 หมวดวิชาเฉพาะเลย โดยให้เหตุผลว่า จำนวนวิชาบังคับในหมวดนี้มีน้อยมาก และทุกวิชา
 นำไปใช้ได้ในการสอนสังคมศึกษาทั้งหมด แต่ยังมีบัณฑิตครูศาสตร์ และนิสิตฝึกสอนบางส่วน
 เห็นว่าควรตัดวิชาภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและการเมืองของไทย แล้วนำไปรวมกับวิชาหลัก
 ภูมิศาสตร์

บัณฑิตครูศาสตราจารย์จำนวน ๗ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๔ คน รวมทั้งสิ้น ๑๑ คน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มวิชาในหมวดวิชาเฉพาะว่า ไม่ควรเพิ่มวิชาใดเลย แต่บัณฑิตครูศาสตราจารย์อีก ๒๐ คน และนิสิตฝึกสอนอีก ๑๔ คน รวมเป็น ๓๔ คน เห็นว่า หมวดเฉพาะ ควรจะมีการเพิ่มวิชาบางวิชาดังตารางที่ ๒๐

ตารางที่ ๒๐ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ

วิชาที่ควรเพิ่มในหมวดวิชาเฉพาะ	บัณฑิตครูศาสตราจารย์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการสอน						
ศีลธรรม	๕	๑๘.๕๑	๓	๑๖.๖๖	๘	๑๗.๗๘
ภาษาศาสตร์	๔	๑๕.๔๑	๑๐	๕๕.๕๖	๑๔	๓๑.๑๑
ชาวยุทธธรรมโบราณ	๓	๑๑.๑๑	-	-	๓	๖.๖๗
ประวัติศาสตร์อเมริกา	๒	๗.๕๖	๒	๑๑.๑๑	๔	๘.๘๘
เหตุการณ์ปัจจุบัน	๒	๗.๕๖	๑	๕.๕๖	๓	๖.๖๗
วิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการสอน						
หน้าที่พลเมือง	๒	๗.๕๖	๑	๕.๕๖	๓	๖.๖๗
ภูมิศาสตร์ภูมิภาค	๒	๗.๕๖	-	-	๒	๔.๔๔
ภูมิศาสตร์กายภาพ	๒	๗.๕๖	-	-	๒	๔.๔๔
ทักษะแผนที่	๑	๓.๗๖	-	-	๑	๒.๒๒
ภูมิศาสตร์การเมือง	๑	๓.๗๖	๒	๑๑.๑๑	๓	๖.๖๗
ประวัติศาสตร์ทั่วไป	๑	๓.๗๖	-	-	๑	๒.๒๒
การเมืองระหว่างประเทศ	๑	๓.๗๖	-	-	๑	๒.๒๒

ตารางที่ ๒๐ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ (ต่อ)

วิชาที่ควรเพิ่มในหมวด วิชาเฉพาะ	บัณฑิตศึกษาศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หลักเศรษฐศาสตร์	๑	๓.๘๐	-	-	๑	๒.๒๒
มานุษยวิทยา	๑	๓.๘๐	-	-	๑	๒.๒๒
ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของ ภูมิภาคต่าง ๆ	๑	๓.๘๐	-	-	๑	๒.๒๒
ประวัติศาสตร์รัชกาลต่างๆ ของไทย	๑	๓.๘๐	-	-	๑	๒.๒๒
กฎหมายและรัฐธรรมนูญ ของวิเทศ	-	-	๒	๑๑.๑๑	๒	๔.๔๔
สมุทรศาสตร์	-	-	๒	๑๑.๑๑	๒	๔.๔๔
ประวัติศาสตร์ชาติก่อนสมัย สุโขทัย	-	-	๒	๑๑.๑๑	๒	๔.๔๔
ประวัติศาสตร์ไทยสมัย รัตนโกสินทร์	-	-	๑	๕.๕๖	๑	๒.๒๒
สังคมศาสตร์	-	-	๑	๕.๕๖	๑	๒.๒๒
การเมืองของไทยปัจจุบัน	-	-	๑	๕.๕๖	๑	๒.๒๒
ประวัติศาสตร์เอเชียก่อน สงครามโลกครั้งที่ ๑	-	-	๑	๕.๕๖	๑	๒.๒๒

จากตารางที่ ๒๐ จะเห็นว่าบัณฑิตครูศาสตร์และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มวิชาในหมวดวิชาเฉพาะตรงกับ ๒ วิชาคือ คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์อาฟริกา เหตุการณ์ปัจจุบัน ภูมิศาสตร์การเมือง วิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนหน้าพี่พลเมือง และวิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนศีลธรรม ส่วนวิชาอื่น ๆ ทั้งบัณฑิตครูศาสตร์ และนิสิตฝึกสอน เสนอความคิดเห็นไม่ตรงกัน นอกจากนั้นวิชาทางศาสตร์มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวนมากที่สุดที่ต้องการจะให้เพิ่มเข้าไปในหมวดวิชาเฉพาะ

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๒๔ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๔ คนรวมเป็น ๔๘ คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับขอบทหรือจุดอ่อนของหมวดวิชาเฉพาะ ในจำนวนนี้มีบัณฑิตครูศาสตร์ ๑ คน และนิสิตฝึกสอน ๒ คน เห็นว่าหมวดวิชาเฉพาะไม่มีขอบทหรือจุดอ่อน แต่มีขอบทแบบสอตามส่วนใหญ่ เห็นว่าหมวดวิชาเฉพาะมีขอบทหรือจุดอ่อนดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความคิดเห็นของบัณฑิตครูศาสตร์เกี่ยวกับขอบทหรือจุดอ่อนของหมวดวิชาเฉพาะคือ

๑. เนื้อหาความรู้ในแต่ละหัวข้อเรื่องน้อยเกินไป ไม่ละเอียดลึกซึ้งเท่าที่ควร
๒. การจัดวิชาบังคับในหมวดวิชาเฉพาะยังไม่เหมาะสม วิชาที่จัดให้เรียนมีจำนวนน้อยไม่ครอบคลุมความรู้ทางสังคมศาสตร์ใดทั่วถึง
๓. ไม่ทราบขอบข่ายของเรื่องที่จะเรียนล่วงหน้า ทำให้นิสิตไม่รู้แนวทางการเตรียมตัวมาเรียนจึงไม่มีโอกาสที่จะซักถามหรืออภิปรายเท่าที่ควร
๔. หน่วยกิตสำหรับหมวดวิชาเฉพาะน้อยเกินไป
๕. อาจารย์บางท่านสอนอย่างไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะเตรียมนิสิตออกไปเป็นครูสังคมศึกษาระดับมัธยม
๖. วิธีการสอนของอาจารย์บางท่าน ไม่น่าสนใจมีแต่บรรยาย ไม่ค่อยมีการทำรายงานคนควาอภิปราย
๗. เนื้อหาบางวิชาซ้ำซ้อนกับเนื้อหาที่เคยเรียนมาตอน ม.ศ. ๔ - ๕

๘. ปริมาณเนื้อหาความรู้ที่ได้รับไม่เพียงพอกับความต้องการ เมื่อออกไปปฏิบัติงานต้องค้นคว้าหาใหม่และไม่แน่ใจว่าจะถูกต้อง

๙. ข้อสอบการวัดผลส่วนมากจะมุ่งความจำ

๑๐. วิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนหน้าที่พลเมือง และศิษย์ธรรมบาลีน้อยมาก

๑๑. ไม่ค่อยมีการแนะนำหนังสือ หรือซื้อหนังสือสำหรับ เป็นหนังสืออุเทศประจำ

วิชา

๑๒. บางวิชามีรายละเอียดเฉพาะ เรื่อง เช่นประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา

ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับข้อบกพร่องของหมวดวิชา เฉพาะ คือ

๑. เนื้อหาวิชาและเวลาเรียน ยังไม่ได้สัดส่วนกัน

๒. เนื้อหาความรู้รอบเกินไป ขาดความลึกซึ้งและรายละเอียด

๓. มีจำนวนวิชาน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่ต้องนำไปใช้ในการสอนสังคัมภีษากลับมีจำนวนวิชาน้อยกว่าหมวดวิชาอื่น ๆ

ที่ควร

๔. นิสิตไม่ค่อยอ่านหนังสือประกอบการเรียน ความรู้ที่ได้จึงไม่กว้างขวางเท่า

๕. ไม่ค่อยมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีแต่การบรรยายเท่านั้น

๖. บางวิชาอาจารย์สอนให้ความรู้แก่นิสิตอย่างมาก แต่นำไปใช้ในการสอน

ไม่ได้

๗. วิชาประวัติศาสตร์ บางครั้งจะคัดลอกเนื้อหา มา ทำให้ไม่ค่อยเข้าใจแจ่ม

แจ่มตลอดเรื่อง

๘. ปริมาณเนื้อหาความรู้ไม่เพียงพอแก่ความต้องการ ต้องไปค้นคว้าเพิ่มเติมมาก

นักศึกษาศาสตรจำนวน ๓๑ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๕ คน รวมทั้งสิ้น ๔๖ คนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาเฉพาะ ซึ่งให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความคิด เห็นของบัณฑิตครูศาสตร์ เกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชา เฉพาะ คือ

- ๑. เนื้อหาความรู้ทุก เรื่องสามารถนำไปใช้ประกอบการสอนสังคมศึกษาได้ไม่
มากนัก
- ๒. เป็นแนวทางที่ดีสำหรับการค้นคว้า เพิ่มเติม
- ๓. ทำให้ทราบความเป็นไปของ โลกอย่างกว้างขวาง
- ๔. ทำให้มีความรู้กว้างขวางพอสมควร
- ๕. ให้ทัศนคติและความเข้าใจทางประวัติศาสตร์
- ๖. เตรียมครูไปสอนในสาขาวิชานั้น โดยเฉพาะ
- ๗. อาจารย์สอนได้ดี เนื้อหา มาก โดยเฉพาะอาจารย์จากคณะอักษรศาสตร์และ
รัฐศาสตร์
- ๘. เนื้อหาบางวิชาละเอียด คดี เช่น หลักภูมิศาสตร์
- ๙. เป็นพื้นฐานความรู้ด้านวิชาทางสังคมศึกษา ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการ
สอนระดับมัธยมศึกษา
- ๑๐. บางวิชา มีประโยชน์และ เนื้อหาความรู้สมบูรณ์มาก เช่น ประวัติศาสตร์ไทย

ความคิด เห็นของนิสิตฝึกสอน เกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชา เฉพาะ คือ

- ๑. เนื้อหาความรู้ทุก เรื่องนำไปใช้ประกอบการสอนสังคมศึกษาได้ดี
- ๒. อาจารย์ทุกท่านมีวิธีการสอนและให้ความรู้บางส่วนดี
- ๓. ปริมาณ เนื้อหาวิชา มีเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการสอนได้
- ๔. ช่วยให้ความรู้ เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาคือขึ้น
- ๕. เป็นพื้นฐานที่จะนำไปค้นคว้าใจต่อไป คือมีขอบเขตวิชากว้างขวางครอบคลุม
ไคนสาขาวิชา

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๒๕ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๔ คน รวมทั้งสิ้น ๔๓ คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรเปลี่ยนแปลงบางอย่างในมหาวิทยาลัย เฉพาะ ดังนี้ รายละเอียดต่อไปนี้

ความคิดเห็นของบัณฑิตครูศาสตร์ คือ

๑. อาจารย์ผู้สอนควรคำนึงถึงหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาด้วย เพื่อจะได้สอนสั่งเรื่องให้ตรงกันและนำความรู้ที่เรียนไปใช้สอนนักเรียนได้เต็มที่
๒. ทำอย่างไรจึงจะเรียนเนื้อหาความรู้ได้ละเอียดลึกซึ้งกว่าที่เป็นอยู่
๓. เพิ่มจำนวนวิชาในมหาวิทยาลัย และควรกำหนดจำนวนหน่วยกิตให้มากกว่า ๓๐ หน่วยกิต
๔. ควรมียุทธศาสตร์แบบเรียน (Text book) สำหรับเรียนแต่ละวิชา
๕. แนะนำหนังสือที่ดี และแจกเอกสาร หรือพิมพ์คำบรรยายประกอบการเรียนมาก ๆ
๖. อาจารย์ผู้สอนควรมีอุปกรณ์และวิธีการสอนที่น่าสนใจ นิสิตจะได้ศึกษาเป็นตัวอย่าง
๗. วิชาประวัติศาสตร์ ควรสอนให้ถึงเหตุผลหรือวิพากษ์วิจารณ์ เหตุการณ์ที่มีแต่การท่องจำ เพื่อนำไปสอน และการออกข้อสอบมีลักษณะส่วนมากมุ่งความจำ
๘. ควรจัดเพิ่มวิชาต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม
๙. ควรจัดชั่วโมงเรียนให้มากขึ้น จะได้เนื้อหาความรู้เพิ่มขึ้น
๑๐. ควรเลือกวิชาภูมิศาสตร์ หรือประวัติศาสตร์ หรือหน้าที่ศีลธรรม เป็นวิชาเอกจะได้ศึกษาลึกซึ้งในค่านิยมอันหนึ่งโดยเฉพาะ
๑๑. ควรมีการศึกษาออกสถานที่ (field trip) ตามสถานที่สำคัญทุกแห่งของประเทศไทย เพื่อจบไปเป็นครูแล้วจะได้พานักเรียนไป และผู้เรียนเองก็จะได้ความรู้แจ่มแจ้ง

แท้จริง

๑๒. ลดจำนวนหน่วยกิตในแต่ละวิชาให้เหมาะสม มีใช้ทุกวิชา ๒ หน่วยกิต เพราะแต่ละวิชามีระดับความสำคัญและความยากง่ายไม่เท่ากัน

๑๓. ควรจัดเนื้อหาวิชาและ เวลาเรียนให้ได้สัดส่วนกัน

๑๔. เพิ่มรายละเอียดของทุกวิชาในหมวดวิชา เฉพาะ

๑๕. การจัดวิชาต่าง ๆ ควรให้ความสัมพันธ์ต่อเนื่องสอดคล้องกัน ความรู้จะได้ต่อเนื่องให้เป็นประโยชน์ส่งเสริมซึ่งกันและกัน

๑๖. จัดกิจกรรมให้นักศึกษาทำด้วยตนเองมาก ๆ

๑๗. ควรกำหนดให้อ่านหนังสือและติดตามผล โดยให้นำมารายงาน วิจารณ์ และออกข้อสอบให้ครอบคลุม ถึงสิ่งที่นิสิตได้ไปศึกษาค้นคว้า

ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอน คือ

๑. ควรจัดสอนเนื้อหาแต่ละวิชาให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๒. อาจารย์ผู้สอน ควรวิจารณ์เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่ไม่มีหลักฐานแน่นอน เพราะเวลาไปสอนจริง ๆ ในหนังสือแบบเรียนจะไม่บอกว่า เนื้อหาตอนนั้นเป็นข้อสันนิษฐาน ทำให้เกิดความสงสัยไม่ทราบว่า เรื่องจริงหรือข้อสันนิษฐาน

๓. เนื้อหาที่ได้เรียนในหมวดวิชา เอก นำไปใช้ประโยชน์ในการฝึกสอนได้น้อย เพราะบางวิชาที่เรียนไปไม่ละเอียด ไม่สอดคล้องกับ เนื้อหาวิชาที่จะสอน ควรเปลี่ยนแปลงให้ได้เนื้อหาสาระลึกซึ้งกว่านี้

๔. จากการที่ได้ไปฝึกสอนมา พบว่าวิชาที่เรียนในหมวดวิชา เอกบางวิชานำไปใช้สอนไม่ได้ เพราะเนื้อเรื่องไม่เกี่ยวข้องกันเลย ควรจัดวิชาเรียนและเนื้อหาความรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยม แต่มีใช้ว่าสอนเนื้อหาความรู้ เท่ากับระดับมัธยม หมายความว่าตั้ง เชป เรื่องที่เรียนควรจะต้องตรงกับสิ่งที่ เชป เรื่องที่จะนำไปสอน

๕. ควรจัดสอนวิชาใหม่ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน เช่นต้องเรียนวิชา A ก่อนจึงจะเรียนวิชา B ได้

๖. ควรมีการซื้อหนังสือประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ หรือแนะนำหนังสือที่ดี เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการค้นคว้าศึกษาต่อเพิ่มเติม

๗. อาจารย์ควรบอกขอบข่ายของเนื้อเรื่องที่จะสอนก่อนในช่วงโมงแรกที่เริ่มทำการสอนนักเรียนได้รู้แนวการเตรียมตัว และแนวการเรียนการสอน

๘. การวัดผลควรให้มีความมาตรฐานแน่นอน โดยมีเกณฑ์ตัดสินที่เป็นมาตรฐาน

๙. ควรมีวิชาที่จัดไว้สำหรับประกอบการสอนวิชาหน้าที่ที่ล้นหลามมาก ๆ เพราะเรียนไปน้อยมาก กองคนควหาใหม่แทบทั้งหมด

๑๐. การสอนควรจัดให้มีการอภิปรายประกอบการบรรยาย และควรมีการรายงานประกอบการเรียนทุกวิชา เพื่อจะได้มีผลงานเก็บไว้ศึกษาอ้างอิงเมื่อจบการเรียนวิชานั้น ๆ แล้ว

ภาค ๕ หมวดวิชาเลือกเสรี (ในสาขาวิชาเอก)

ตารางที่ ๒๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของหมวดวิชาเลือกเสรี
ที่มีต่อการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยม

วิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี	บัณฑิตครูศาสตร์		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความ หมาย	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความ หมาย
หลักรัฐศาสตร์	๓.๔๒	มาก	๓.๔๐	มาก
เอเชียอาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐	๔.๕๐	มาก	๒.๔๖	น้อย
ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ	๓.๔๓	มาก	๓.๐๐	ปาน กลาง
องค์การสหประชาชาติ	๓.๖๔	มาก	๒.๔๖	ปาน กลาง
โบราณคดี	๒.๙๐	ปาน กลาง	๒.๓๔	น้อย
หลักเศรษฐศาสตร์	๒.๙๓	ปาน กลาง	๑.๙๔	น้อย
การเมืองระหว่างประเทศ	๓.๕๒	ปาน กลาง	๓.๓๔	ปาน กลาง
การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ	๓.๕๐	ปาน กลาง	๒.๕๐	น้อย
อุทุนิยมวิทยา	๓.๖๒	มาก	๓.๔๐	มาก
มานุษยวิทยา	๓.๕๓	ปาน กลาง	๒.๔๔	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๒๑ โดยเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตครุศาสตร์เห็นว่าวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คือ หลักรัฐศาสตร์ เอกเขี้ยวภาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐ ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ องค์การสหประชาชาติ อุดมศึกษา และวิชาที่เห็นว่ามีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับปานกลางคือ โบราณคดี หลักเศรษฐศาสตร์ การเมืองระหว่างประเทศ การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ มานุษยวิทยา

โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตฝึกสอนเห็นว่า วิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่สุด คือ หลักรัฐศาสตร์ อุดมศึกษา ส่วนวิชาที่เห็นว่ามีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับปานกลางคือ ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ องค์การสหประชาชาติ การเมืองระหว่างประเทศ มานุษยวิทยา และวิชาที่เห็นว่ามีคุณค่าและประโยชน์อยู่ในระดับน้อย คือ โบราณคดี หลักเศรษฐศาสตร์ การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ

จากการเปรียบเทียบจะเห็นว่า บัณฑิตครุศาสตร์ และนิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีที่มีต่อการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้น ๔ วิชาคือ หลักรัฐศาสตร์ การเมืองระหว่างประเทศ มานุษยวิทยา และวิชาที่บัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นต่างกัน ๖ วิชา คือ เอกเขี้ยวภาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐ ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ องค์การสหประชาชาติ โบราณคดี หลักเศรษฐศาสตร์ และ การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ

ตารางที่ ๒๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการจัดเนื้อหาความรู้วิชา
ต่าง ๆ ในหมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี	บัณฑิตครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความ เหมาะสม	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความ หมาย
หลักรัฐศาสตร์	๔.๑๒	เห็นด้วย	๔.๐๓	เห็นด้วย
เอเชียอาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐	๔.๕๘	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	๔.๑๒	เห็นด้วย
ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ	๔.๐๐	เห็นด้วย	๓.๑๒	ไม่แน่ใจ
องค์การสหประชาชาติ	๔.๒๓	เห็นด้วย	๓.๐๓	ไม่แน่ใจ
โบราณคดี	๓.๕๐	ไม่แน่ใจ	๒.๕๔	ไม่เห็นด้วย
หลักเศรษฐศาสตร์	๓.๕๐	ไม่แน่ใจ	๑.๙๒	ไม่เห็นด้วย
การเมืองระหว่างประเทศ	๔.๐๘	เห็นด้วย	๓.๘๑	เห็นด้วย
การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ	๓.๘๓	เห็นด้วย	๒.๙๓	ไม่แน่ใจ
อุทุนิยมวิทยา	๔.๑๒	เห็นด้วย	๔.๑๘	เห็นด้วย
มานุษยวิทยา	๓.๙๓	เห็นด้วย	๓.๑๕	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ ๒๒ โดยเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตครุศาสตร์ เห็นด้วยว่าวิชาต่าง ๆ ในหมวด
วิชาเลือกเสรี จัดเนื้อหาความรู้ไว้เหมาะสมที่จะส่งเสริมการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมคือ
หลักรัฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ องค์การสหประชาชาติ การเมืองระหว่างประเทศ การ-
สงวนทรัพยากรธรรมชาติ อุทุนิยมวิทยา มานุษยวิทยา ส่วนวิชาที่ไม่แน่ใจว่าจัดเนื้อหาความรู้
ไว้เหมาะสมที่จะส่งเสริมการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมคือ โบราณคดี หลักเศรษฐศาสตร์
และวิชาที่บัณฑิตครุศาสตร์ เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าจัดเนื้อหาความรู้ไว้เหมาะสมที่จะส่งเสริมการสอน
สังคมศึกษาในระดับมัธยมคือ วิชาเอเชียอาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐

โดยเฉลี่ยแล้ว นิสิตปีกลอนเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ว่าวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเลือกเสรีจัดเนื้อหาความรู้ไว้เหมาะสมที่จะส่งเสริมการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยม คือ หลักรัฐศาสตร์ เอเชียอาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐ การเมืองระหว่างประเทศ อุดมนิยมวิทยา ส่วนวิชาที่ไม่แน่ใจว่าจัดเนื้อหาความรู้ไว้เหมาะสมที่จะส่งเสริมการสอนสังคมศึกษา คือ ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ องค์การสหประชาชาติ การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ มานุษยวิทยา และวิชาที่ไม่เห็นด้วยว่าจัดเนื้อหาความรู้ไว้เหมาะสมที่จะส่งเสริมการสอนสังคมศึกษาคือ โบราณคดี หลักเศรษฐศาสตร์

จากการเปรียบเทียบ จะเห็นว่าบัณฑิตกรูศาสตร์ และนิสิตปีกลอนมีความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมของการจัดเนื้อหาความรู้วิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเลือกเสรี ส่วนใหญ่ไม่ตรงกัน และมีเพียง ๓ วิชาเท่านั้นที่บัณฑิตกรูศาสตร์และนิสิตปีกลอนมีความคิดเห็นตรงกัน คือ หลักรัฐศาสตร์ การเมืองระหว่างประเทศ และอุดมนิยมวิทยา

มีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มเนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาเลือกเสรีจำนวน ๔๑ คน เป็นบัณฑิตกรูศาสตร์ ๒๕ คน และนิสิตปีกลอน ๑๖ คน ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าวิชาต่าง ๆ มีเนื้อหาความรู้เหมาะสมแล้ว ไม่ต้องเพิ่ม ดังตารางที่ ๒๓

ตารางที่ ๒๓ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรเพิ่มเนื้อหาความรู้ในวิชา
ต่าง ๆ ของหมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี	บัณฑิตกฤตศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หลักรัฐศาสตร์	๒๒	๘๘.๐๐	๑๒	๙๕.๐๐	๓๔	๘๒.๙๒
เอเชียอาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐	๒๒	๘๘.๐๐	๑๕	๕๓.๙๕	๓๗	๕๐.๒๔
ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ	๒๑	๘๔.๐๐	๑๒	๙๕.๐๐	๓๓	๘๐.๔๘
องค์การสหประชาชาติ	๒๐	๘๐.๐๐	๑๕	๘๗.๕๐	๓๕	๘๒.๙๒
โบราณคดี	๑๘	๗๒.๐๐	๑๓	๘๑.๒๕	๓๑	๗๕.๖๑
หลักเศรษฐศาสตร์	๒๑	๘๔.๐๐	๑๐	๖๒.๕๐	๓๑	๗๕.๖๑
การเมืองระหว่างประเทศ	๒๒	๘๘.๐๐	๑๒	๙๕.๐๐	๓๔	๘๒.๙๒
การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ	๑๕	๗๖.๐๐	๑๑	๖๘.๗๕	๓๐	๗๓.๑๗
อุคณิยวิทยา	๒๓	๙๒.๐๐	๑๕	๘๗.๕๐	๓๘	๙๐.๒๔
มานุษยวิทยา	๒๐	๘๐.๐๐	๑๕	๕๓.๙๕	๓๕	๘๕.๓๖

นอกจากนั้น ยังมีผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นว่า ควรจะเพิ่มเนื้อหาความรู้
บางเรื่องเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาเลือกเสรี ซึ่งมีรายละเอียดในตารางที่ ๒๔

ตารางที่ ๒๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่จะเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชา
เลือกเสรี

วิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี	เนื้อหาความรู้ เรื่องที่ต้องการเพิ่ม	
	บัณฑิตครุศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
หลักรัฐศาสตร์	รายละเอียดเกี่ยวกับระบอบ การปกครอง (๒ คน) กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ (๑ คน)	รายละเอียดเกี่ยวกับ ระบอบการปกครอง ต่าง ๆ (๒ คน) ลักษณะการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยใน - ประเทศไทย (๑ คน) รายละเอียดเกี่ยวกับการ เลือกตั้ง (๑ คน) สมาชิกวุฒิสภา (๑ คน)
เอเชียอาคเนย์สมัยศตวรรษ ที่ ๒๐	รายละเอียดของเหตุการณ์ ปัจจุบันในเอเชียอาคเนย์ (๑ คน) การวิเคราะห์เหตุการณ์ ปัจจุบัน (๑ คน)	รายละเอียดของเหตุการณ์ ปัจจุบันในเอเชียอาค - เนย์ (๑ คน) เรื่องราวของแต่ละประเทศ ในขณะนี้โดยละเอียด (๑ คน)

หมายเหตุ : ข้อความในวงเล็บหมายถึง จำนวนบัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอนที่
แสดงความคิดเห็นในแต่ละวิชา

ตารางที่ ๒๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
เลือกเสรี (คอ)

วิชาในมหาวิทยาลัยเลือกเสรี	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องการเพิ่ม	
	บัณฑิตครุศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ	<p>รายละเอียดเกี่ยวกับเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน (๑ คน)</p> <p>อุตสาหกรรมไทย (๑ คน)</p>	<p>ฐานะภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน (๒ คน)</p>
องค์การสหประชาชาติ	<p>ผลงานของสหประชาชาติในปัจจุบัน (๑ คน)</p> <p>องค์การ เพื่อสันติภาพของโลกและการดำเนินงานเพื่อสันติภาพในปัจจุบัน (๑ คน)</p>	
โบราณคดี	<p>ทัศนศึกษาโบราณสถาน (๑ คน)</p> <p>สถาปัตยกรรมไทย (๑ คน)</p> <p>การอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ (๑ คน)</p>	<p>ทัศนศึกษา (๒ คน)</p>
หลักเศรษฐศาสตร์	<p>รายละเอียดเกี่ยวกับเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน (๑ คน)</p>	<p>รายละเอียดเกี่ยวกับตลาด (๑ คน)</p>

ตารางที่ ๒๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่ควรเพิ่มเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชา
เลือกเสรี (ต่อ)

วิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องการเพิ่ม	ปี ๒๒๓๓๓๓๓๓	นิสิตฝึกสอน
การเมืองระหว่างประเทศ	เหตุการณ์ทางการเมือง ระหว่างประเทศใน ปัจจุบัน (๑ คน)	รายละเอียดเกี่ยวกับการ แก้ปัญหาคุลยการค้า (๑ คน)	นโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจ ของประเทศ (๑ คน)
การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ	การดำเนินการสงวนทรัพยากร ของไทย (๑ คน)	การตรวจระหว่างชาติ ในปัจจุบัน (๑ คน)	ปัญหาการเมืองระหว่าง ประเทศในปัจจุบัน (๑ คน)
			การเมืองของไทยกับสหรัฐอเมริกา (๑ คน) สภาพแนวโน้มของการเมือง ระหว่างประเทศ (๑ คน)
			การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ ทุกประเภทของไทย (๑ คน)

ตารางที่ ๒๔ เนื้อหาความรู้เรื่องที่จะเรียนเข้าไปในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชา
เลือกเสรี (ต่อ)

วิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี	เนื้อหาความรู้เรื่องที่ต้องการเพิ่ม	
	บัณฑิตกฤตศาสตร์	นิสิตฝึกสอน
		ในฐานะครูและนักเรียน จะมีส่วนร่วมสงวน ทรัพย์สินกรรรมชาติ ได้อย่างไร (๑ คน)
อุทฺตนิยมหาวิทยาลัย	ลม	(๑ คน) ลักษณะอากาศตามฤดูกาล (๑ คน)

นอกจากนั้นบัณฑิตกฤตศาสตร์ และนิสิตฝึกสอนยังให้เหตุผลสนับสนุนการเพิ่มเนื้อหา
ความรู้ในวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาเลือกเสรีว่า จะได้นำไปใช้ประกอบการสอนชั้นมัธยมศึกษา

บัณฑิตกฤตศาสตร์จำนวน ๒๕ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๖ คนรวมทั้งสิ้น ๔๑ คน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือกเนื้อหาความรู้บางเรื่องออกจากวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาเลือก
เสรีว่า ไม่ควรคัดเลือกเนื้อหาความรู้เรื่องใดออกจากวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาเลือกเสรีเลย โดย
ให้เหตุผลว่า ทุกเรื่องที่เราเรียนไปสามารถนำไปใช้ประโยชน์อ้างอิงเรื่องราวในการสอนชั้น
ศึกษาระดับมัธยมได้ทั้งสิ้น และเนื้อหาที่เรียนไปก็น้อยและขาดความลึกซึ้งอยู่แล้ว ฉะนั้นถ้า
คัดเลือกเนื้อหาเรื่องใดจะยิ่งทำให้ได้รับความรู้น้อยลงไปอีก

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๑๖ คนและนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๕ คนแสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดวิชาบางวิชาออกจากวิชาเลือกเสรีว่า ไม่ควรตัดวิชาใดออกจากหมวดวิชาเลือกเสรีเลย แต่บัณฑิตครูศาสตร์อีก ๕ คน และนิสิตฝึกสอนอีก ๓ คนรวมเป็น ๑๑ คนเห็นว่าควรจะตัดวิชาบางวิชาออก ดังตารางที่ ๒๕

ตารางที่ ๒๕ จำนวนผู้แสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาที่ควรตัดออกจากหมวดวิชาเลือกเสรี	บัณฑิตครูศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โบราณคดี	๖	๒๔.๐๐	๑	๕.๕๕	๗	๑๖.๖๗
มานุษยวิทยา	๕	๒๐.๐๐	๑	๕.๕๕	๖	๑๔.๒๘
ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ	๑	๔.๐๐	-	-	๑	๒.๓๔
การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ	๑	๔.๐๐	-	-	๑	๒.๓๔
หลักเศรษฐศาสตร์	๑	๔.๐๐	-	-	๑	๒.๓๔
อุทกนิเวศวิทยา	๑	๔.๐๐	-	-	๑	๒.๓๔
เอเชียอาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐	-	-	๑	๕.๕๕	๑	๒.๓๔

จากตารางที่ ๒๕ จะเห็นว่าวิชาที่ควรตัดออกจากหมวดวิชาเลือกเสรีมากที่สุดคือ โบราณคดี รองลงมาคือ มานุษยวิทยา ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ หลักเศรษฐศาสตร์ อุทกนิเวศวิทยา และเอเชียอาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐

นอกจากนี้ผู้แต่งความคิดเห็นเหล่านี้ยังได้เหตุผลสนับสนุนการตัดวิชาเหล่านี้ออกจากหมวดวิชาเลือกเสรีดังตารางที่ ๒๖

ตารางที่ ๒๖ เหตุผลของการตัดวิชาบางวิชาออกจากหมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาที่ควรตัดออกจากหมวดวิชาเลือกเสรี	เหตุผล
โบราณคดี	ไม่สามารถนำไปใช้ในการสอนในโรงเรียน ควรจะนำไปร่วมกับวิชาอื่น
มานุษยวิทยา	ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ในการสอนใน - โรงเรียน ควรนำไปร่วมกับวิชาวัฒนธรรม
ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ	เนื้อหาซ้ำกับวิชาภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและ การเมืองของไทย
การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ	ไม่ได้ประโยชน์อะไรมากนัก นอกจากการ เก็บวสนุกสวนาน
หลักเศรษฐศาสตร์	ไม่ได้ประโยชน์
อุศุณิยมวิทยา	เนื้อหาซ้ำกับ เนื้อหาที่เคยเรียนมาตอน ม.ศ. ๕
เอเซียอาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐	ควรจัดเป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาเฉพาะ ซึ่งนิสัยทุกคนจะได้เรียน

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๑๒ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๓ คน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเพิ่มวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีว่า ไม่ควรเพิ่มวิชาใดเลย เพราะเท่าที่จัดไว้ดีแล้ว แต่ยังมีบัณฑิตครูศาสตร์อีก ๑๑ คน และนิสิตฝึกสอน ๑๐ คนเห็นว่า ควรเพิ่มวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี ดังตารางที่ ๒๗

ตารางที่ ๒๗ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มวิชาบางวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาที่ควรเพิ่มในหมวด วิชาเลือกเสรี	บัณฑิตครูศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เหตุการณ์ของโลกปัจจุบัน	๓	๑๓.๐๔	๓	๑๓.๐๖	๖	๑๕.๐๐
วิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการ สอนศีลธรรม	๓	๑๓.๐๔	๒	๑๑.๓๖	๕	๑๒.๕๐
วิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการ สอนหน้าพลเมือง	๒	๘.๖๘	๒	๑๑.๓๖	๒	๕.๐๐
วิเคราะห์ข่าวต่างแดน	๒	๘.๖๘	-	-	๒	๕.๐๐
นิเวศวิทยา	๑	๔.๓๔	-	-	๑	๒.๕๐
วาทวิทยา	๑	๔.๓๔	-	-	๑	๒.๕๐
อารยธรรมตะวันออกและ ตะวันตก	๑	๔.๓๔	-	-	๑	๒.๕๐
ภูมิศาสตร์การเมือง	๑	๔.๓๔	-	-	๑	๒.๕๐
สมุทรศาสตร์	-	-	๒	๑๑.๓๖	๒	๕.๐๐
การปกครอง	-	-	๔	๒๓.๕๒	๔	๑๐.๐๐
ธรณีวิทยา	-	-	๒	๑๑.๓๖	๒	๕.๐๐
วิวัฒนาการทางการปกครอง ของประเทศไทยในเอเชีย	-	-	๑	๕.๔๔	๑	๒.๕๐

ตารางที่ ๒๘ จำนวนผู้แสดงความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มวิชาบางวิชาในหมวดวิชา
เลือกเสรี (ต่อ)

วิชาที่ควรเพิ่มในหมวด วิชาเลือกเสรี	บัณฑิตครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระบบสังคมนิยมในเอเชีย	-	-	๑	๕.๕๕	๑	๒.๕๐
ระบบการปกครอง	-	-	๑	๕.๕๕	๑	๒.๕๐
แผนงานการเรือน	-	-	๑	๕.๕๕	๑	๒.๕๐

จากตารางที่ ๒๘ จะเห็นว่าบัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตรงกันเพียง ๓ วิชาคือ เหตุการณ์ของโลกปัจจุบัน วิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนหน้าที่พลเมือง และวิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนศีลธรรม ส่วนวิชาอื่น ๆ เช่น วิเคราะห์ข่าวต่างแดน นิเวศวิทยา วาฬวิทยา เป็นต้น ทั้ง ๒ ฝ่ายมีความคิดเห็นต่างกัน

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามยังได้ให้เหตุผลสนับสนุนการเพิ่มวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีไว้อีกด้วย ดังตารางที่ ๒๙

ตารางที่ ๒๔ เหตุผลของการเพิ่มบางวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาที่ควรเพิ่มในหมวดวิชาเลือกเสรี	เหตุผล
<p>เหตุการณ์ของโลกปัจจุบัน วิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนที่ลขรรรม วิชาที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนหน้าที่- พลเมือง</p>	<p>ช่วยให้ครูสังคมศึกษามีความรู้ทันสมัย นำไปใช้สอนวิชาที่ลขรรรม นำไปใช้สอนวิชาหน้าที่พลเมือง</p>
<p>วิเคราะห์ชาวต่างแดน นิเวศวิทยา วาฬวิทยา</p>	<p>ช่วยให้ครูสังคมศึกษามีความรู้กว้างขวาง นำไปใช้ประกอบการสอนโลกทัศน์ นำไปใช้ประโยชน์ในการสอนหรือส่งเสริม ให้นักเรียนอภิปรายโต้วาที</p>
<p>อารยธรรมตะวันออก และตะวันตก ภูมิศาสตร์การเมือง สมุทรศาสตร์ ดาราศาสตร์ ธรณีวิทยา</p>	<p>เป็นเรื่องสำคัญที่ควรรู้ ช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสมัย บางคนอาจสนใจเรียนเพื่อหาประสบการณ์ นำไปใช้สอนวิชาภูมิศาสตร์ นำไปใช้สอนสังคมศึกษา</p>
<p>วิวัฒนาการทางการเมืองของประเทศไทย ในเอเชีย</p>	<p>เป็นสิ่งที่ควรรู้</p>
<p>ระบบสังคมนิยมในเอเชีย</p>	<p>-</p>
<p>ระบบการปกครอง</p>	<p>-</p>
<p>แผนงานการเรือน</p>	<p>ครูส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงควรมีความรู้ในการดูแล จัดการเรือน</p>

ผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของหมวดวิชาเลือกเสรีจำนวน ๓๘ คน เป็นบัณฑิตครุศาสตร์ ๒๒ คน และนิสิตปีกสอง ๑๖ คน

ในจำนวนบัณฑิตครุศาสตร์ ๒๒ คน มีผู้แสดงความคิดเห็นว่า หมวดวิชาเลือกเสรีไม่มีข้อบกพร่องเป็นจำนวน ๕ คน หรือร้อยละ ๒๒.๗๓ แต่บัณฑิตครุศาสตร์ส่วนมากคือจำนวน ๑๗ คน หรือร้อยละ ๗๗.๒๗ ที่แสดงความคิดเห็นว่า หมวดวิชาเลือกเสรียังมีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. บางวิชามีเนื้อหาความรู้ซ้ำกับเนื้อหาที่เคยเรียนมาก่อน ม.ศ. ๕
๒. เนื้อหาความรู้บางวิชานอยเกินไป เมื่อเรียนจบแล้วเหมือนไม่ได้อะไรเลย
๓. อาจารย์ผู้สอนบางท่านสอนไม่ครบตามชั่วโมงที่กำหนดให้เรียน ทำให้ได้เรียนเนื้อหาความรู้น้อยไป
๔. รายวิชาเลือกเสรีที่กำหนดไว้ในหลักสูตรดี แต่บางครั้งไม่เปิดสอน นิสิตจึงต้องไปเลือกเรียนวิชาอื่นที่ไม่ใช่สายสังคมศึกษา
๕. นิสิตไม่มีโอกาสเลือกเรียนทุกวิชา เพราะจำนวนหน่วยกิตครบพอดี
๖. จำนวนวิชาเลือกเสรีมีน้อยไป ไม่ครอบคลุมความรู้หมวดสังคมศาสตร์ให้ทั่วถึง
๗. จำนวนวิชาเลือกเสรีที่จะส่งเสริมการสอนวิชาภูมิศาสตร์ หรือประวัติศาสตร์ หรือหน้าที่ หรือศีลธรรม ไม่ค่อยสมดุลกัน
๘. ควรให้นิสิตเลือกเรียนวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีที่กำหนดไว้เท่านั้น

ในจำนวนนิสิตปีกสอง ๑๖ คนมี ๔ คนเห็นว่า หมวดวิชาเลือกเสรีไม่มีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนเลย แต่นิสิตปีกสองอีก ๑๒ คน เห็นว่ายังมีข้อบกพร่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. จำนวนวิชาเลือกเสรีในหมวดนี้มีน้อยไป
๒. จำนวนหน่วยกิตบังคับสำหรับหมวดวิชานี้น้อยเกินไป
๓. ไม่ค่อยแนะนำหนังสือสำหรับประกอบการค้นคว้า
๔. การเลือกเรียนวิชาเลือกเสรียังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะนิสิตมักจะไปเลือกเรียนวิชาที่เรียนแล้วมักได้คะแนนดี ซึ่งบางครั้งไม่มีประโยชน์ต่อการสอนสังคมศึกษา

๕. บางวิชาจัดเวลาเรียนตรงกับวิชาบังคับในหมวดอื่น ทำให้เลือกเรียนไม่ได้
๖. เนื้อหาบางวิชาไม่ลึกซึ้ง
๗. บางวิชามีประโยชน์ต่อการสอนน้อยมาก
๘. ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการเรียนบางวิชาน้อย เพราะไม่สามารถนำทฤษฎีที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการสอนสังคมศึกษาจริง ๆ

มีผู้พิพากษาตัดสินจำนวน ๑๔ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๒ คนรวมทั้งสิ้น ๓๐ คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาเลือกเสรี ให้ข้อคิดแตกต่างกันดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- ความคิดเห็นของผู้พิพากษาเกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาเลือกเสรี คือ
๑. ส่งเสริมเนื้อหาวิชาการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจกว้างขวางในหมวดวิชาเฉพาะยิ่งขึ้น
 ๒. ให้พื้นฐานความรู้ทางสังคมศาสตร์
 ๓. มีจำนวนหลายวิชา ทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ
 ๔. เนื้อหาความรู้ในหมวดวิชานี้สามารถนำไปใช้สอนสังคมศึกษาได้
 ๕. วิธีจัดการเรียนการสอนวิชาการสงวนทรัพย์สินทางปัญญาหรือสิทธิบัตร มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
 ๖. วิชาเอเชียอาคเนย์สมัยศตวรรษที่ ๒๐ ได้ประโยชน์มากมีเนื้อหาสาระอย่างยิ่ง

- ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับข้อดีของหมวดวิชาเลือกเสรี คือ
๑. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาเฉพาะได้ดียิ่ง
 ๒. สามารถนำความรู้ในหมวดวิชานี้ไปใช้ประกอบการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยม
 ๓. ทำให้มีสติมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากวิชาที่สนใจเป็นการเพิ่มพูนความรู้

๔. เนื้อหาวิชาส่วนมากน่าสนใจและมีประโยชน์
 ๕. เป็นแนวทางในการค้นคว้าเนื้อหาวิชาในการสอนสังคมศึกษา

ตารางที่ ๒๕ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาความรู้ในหมวดวิชาต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนมัธยม

หมวดวิชา	บัณฑิตครูศาสตร์		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของ ความคิดเห็น	ความหมาย
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	๓.๘๕	เห็นด้วย	๓.๘๔	เห็นด้วย
หมวดวิชาครู	๔.๒๘	เห็นด้วย	๔.๑๒	เห็นด้วย
หมวดวิชาเฉพาะ (วิชา เอกสังคมศึกษา)	๔.๓๒	เห็นด้วย	๔.๑๕	เห็นด้วย
หมวดวิชาเลือกเสรี (ใน สาขาวิชาเอก)	๔.๒๑	เห็นด้วย	๓.๘๖	เห็นด้วย

จากตารางที่ ๒๕ โดยเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตครูศาสตร์และนิสิตฝึกสอนต่างก็เห็นด้วยว่าการจัดเนื้อหาความรู้ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนมัธยม

ตารางที่ ๓๐ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของการจัดเนื้อหาวิชาที่จะนำไปใช้สอนนักเรียนมัธยมศึกษาในวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลการศึกษา

วิชาในมหาวิทยาลัยสงขลการศึกษา	บัณฑิตครุศาสตร์		นิสิตฝึกสอน	
	ค่าเฉลี่ยของความ ความคิดเห็น	ความหมาย	ค่าเฉลี่ยของความ ความคิดเห็น	ความหมาย
ภูมิศาสตร์	๓.๘๗	เห็นควย	๔.๑๕	เห็นควย
ประวัติศาสตร์	๔.๐๐	เห็นควย	๔.๐๑	เห็นควย
หน้าที่พลเมือง	๓.๓๔	เห็นควย	๓.๖๔	เห็นควย
ศิลปะรวม	๒.๘๑	ไม่แน่ใจ	๓.๕๐	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ ๒๘ โดยเฉลี่ยแล้ว บัณฑิตครุศาสตร์ และนิสิตฝึกสอนต่างก็เห็นควยว่าคณะครุศาสตร์จัดสอนเนื้อหาวิชาให้เพียงพอแก่การนำไปใช้สอนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมืองแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา แต่วิชาที่บัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอนไม่แน่ใจว่าจัดเนื้อหาวิชาให้เพียงพอแก่การนำไปใช้สอนหรือไม่คือ วิชาศิลปะรวม

ภาค ๒ กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ๖๐ คน มีบัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๒๔ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๒๖ คน รวมเป็น ๕๐ คนได้เป็นสมาชิกชุมนุมสังคมศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมนุมสังคมศึกษามีส่วนช่วยให้มีความรู้ทางวิชาการหมวดวิชา สังคมศาสตร์ที่ขึ้นมาก่อนเพียงไร บัณฑิตครูศาสตร์มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ๑.๕๔ ซึ่งจัดอยู่ในระดับน้อย และนิสิตฝึกสอนมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ๒.๕๔ ซึ่งจัดอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบัณฑิตครูศาสตร์และนิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับชุมนุมสังคมศึกษารวมกัน

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๑๕ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๐ คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในคณะครุศาสตร์ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีประโยชน์มากที่สุดต่อการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาคือ ชุมนุมสังคมศึกษา หัดนักศึกษา การอภิปราย และการจัดฉายภาพยนตร์ ส่วนกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีประโยชน์น้อยที่สุดคือการเชียร์

นอกจากนั้นบัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๓๔ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๒๖ คนรวมทั้งสิ้น ๖๐ คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของคณะครุศาสตร์และมหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยให้จัดหรือร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยบัณฑิตครูศาสตร์มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ๓.๕๐ และนิสิตฝึกสอนมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ๓.๓๔

ภาค ๙ การฝึกสอน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนของโปรแกรมการฝึกสอนสายสังคมศึกษาที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง มีผู้แสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น ๔๔ คน เป็นบัณฑิตครูศาสตร์ ๓๑ คน และนิสิตฝึกสอน ๑๔ คน

ในจำนวนบัณฑิตครูศาสตร์ทั้ง ๓๑ คนนี้ มี ๓ คนเห็นว่าโปรแกรมการฝึกสอนสายสังคมศึกษาไม่มีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนเลย แต่บัณฑิตครูศาสตร์อีก ๒๘ คน เห็นว่ามีข้อบกพร่องหลายประการดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๑. อาจารย์นิเทศมีจำนวนน้อยเกินไป และไปทำการนิเทศบ่อยครั้งไม่สม่ำเสมอ
๒. พื้นฐานทางด้านเนื้อหาวิชาการของนิสิตฝึกสอนสาขาสังคมศึกษาไม่เพียงพอ ส่วนมากจะมีความรู้กว้าง ๆ แต่ไม่ลึกซึ่งแม่นยำ ซึ่งบางครั้งไม่สามารถตอบปัญหาข้อข้องใจของนักเรียนได้ จึงขาดความมั่นใจในตนเอง
๓. ในการฝึกสอน นิสิตต้องฝึกสอนทั้งสาขาวิชาเอกและสาขาวิชาโท ซึ่งเป็นจำนวนหลายวิชา ทำให้การเตรียมตัวแต่ละวิชาไม่เต็มที่เท่าที่ควร เพราะไม่มีเวลา
๔. ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงแตกต่างกัน ทำให้ นิสิตเกิดความไม่แน่ใจ ไม่ทราบจะปฏิบัติตนตามคำแนะนำของใคร
๕. นิสิตได้สอนไม่ครบทุกวิชาในหมวดสังคมศึกษา และบางครั้งได้สอนในวิชาที่ตนเองไม่ค่อยถนัด
๖. ระยะเวลาการฝึกสอนน้อยไป เพราะพอจะเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนก็ได้อีกกำหนดกลับคณะ
๗. นิสิตไม่ค่อยมั่นใจในเนื้อหาวิชาและวิธีสอนที่ตนได้เรียนไป
๘. อาจารย์นิเทศกำหนดวัน เวลามานิเทศการสอนไม่แน่นอน
๙. อาจารย์นิเทศบางคนเพิ่งลงอุปกรณ์การสอนมากเกินไป ทั้ง ๆ ที่เนื้อหาวิชาที่สอนบางเรื่องไม่จำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การสอนเลย

๑๐. อาจารย์นิเทศบางคน มีอคติขอนิสิต

๑๑. นิสิตบางคนมีอาจารย์นิเทศมานิเทศการสอนหลายคน ซึ่งมีความคิดเห็นและนโยบายต่างกัน ทำให้มีลึกลับปฏิบัติคนไม่ถูก และคะแนนที่ได้ก็ต่างกัน ฉะนั้นนิสิตมีความรู้สึกว่าการใดคะแนนฝึกสอนไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร

๑๒. อาจารย์ที่เล็งไม่เชื่อมั่นในความรู้ของนิสิตทั้ง ๆ ที่นิสิตเตรียมการสอบมาอย่างมาก

๑๓. นิสิตต้องรับผิดชอบหน้าที่อื่น ๆ ในโรงเรียนนอกเหนือจากการฝึกสอน แต่มิได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

๑๔. นิสิตได้มีโอกาสฝึกออกข้อสอบน้อยไป

๑๕. วิธีการสอนที่รีบไป นำไปทดลอง สอนแล้วปรากฏว่าสอนไม่ทันเวลา

๑๖. บางครั้งการประชุม (Conference) ระหว่างนิสิตกับอาจารย์นิเทศไม่ลอบได้ผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ส่วนนิสิตฝึกสอน ๑๔ คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องของโปรแกรมการฝึกสอนสายสังคมศึกษา ไว้ดังนี้

๑. อาจารย์นิเทศมีจำนวนน้อยและนิเทศการสอนไม่สม่ำเสมอ

๒. นิสิตไม่แน่ใจในการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมแน่นอนไปใช้

๓. นิสิตไม่เข้าใจการทำบันทึกการสอนในระยะแรก ๆ กอปรกับอาจารย์นิเทศก็ไม่ตอบมานิเทศการสอน จึงทำให้การสอนโดยลโม้เท่าที่ควร

๔. ระยะเวลาการฝึกสอนน้อย พอจะเข้าใจกระบวนการเรียนการสอน ก็ได้กำหนดกลับคณะ

๕. นิสิตไม่ได้รับการแนะนำเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษามาก่อน

๖. นิสิตได้รับความรู้พื้นฐานทางเนื้อหาวิชาการไม่เพียงพอ

๗. นิสิตไม่รู้จักวิธีเลือกหนังสืออ่านประกอบมาใช้ในการสอนให้เหมาะสม

๘. นิสิตเห็นว่าวิธีการสอนแบบใหม่เหมาะสมสำหรับ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัยเท่านั้น

๑. อาจารย์มีเหตุผลไม่ควรเร่ง เล็งอุปกรณ์มากเกินไป เพราะเป็นเพียงส่วนประกอบการสอนเท่านั้น

๑๐. นิสิตไม่สามารถจะทดลองใช้วิธีสอนได้ทุกวิธีที่เรียนไป โดยเฉพาะวิธีการสอนแบบใหม่ เพราะเกรงว่าถ้าทดลองฝึกสอนแล้วโดยสไม่คิด จะเสียคะแนน

๑๑. นิสิตเตรียมตัวทำการฝึกสอนไม่ค่อยทัน เพราะต้องรับหน้าที่ฝึกสอนหลายวิชา และยังคงทำงานอื่นอีกนอกจากสอน

บัณฑิตครูศาสตร์ จำนวน ๒๑ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๘ คน รวมทั้งสิ้น ๔๖ คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของโปรแกรมการฝึกสอนสายสังคมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

ความคิดเห็นของบัณฑิตครูศาสตร์ เกี่ยวกับข้อดี ของ โปรแกรมการ เตรียมครูสังคมศึกษา ของคณะครูศาสตร์ คือ

๑. เป็นโปรแกรมที่ได้ประสมการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพครู

๒. ทำให้นิสิตมีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติมทำให้ได้รับความรู้ที่ ๆ ไป

๓. ได้มีโอกาสนำทฤษฎีและเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ไปทดลองใช้

๔. ทำให้นิสิตได้สำรวจตนเองว่าเหมาะสมกับวิชาชีพแขนงนี้หรือไม่

๕. ได้ทราบกฎเกณฑ์ของแต่ละโรงเรียน และฝึกหัดปฏิบัติความกฎเกณฑ์นั้น ๆ

๖. ช่วยให้นิสิตได้รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่มากขึ้น

๗. ช่วยในรู้จักวิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

๘. ช่วยได้มีความมั่นใจในการสอน

๙. ได้ฝึกหัดวางแผนการเรียนการสอน

๑๐. ได้ฝึกสอนจริง ๆ ช่วยในรู้ขอบเขตของตนเอง จะได้นำทางแก้ไขในชั้นเรียนจะเป็นการ

๑๑. ช่วยในมีความเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับนักเรียนดีขึ้น

ความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับข้อดีของ โปรแกรมการเตรียมครูสังคัมศึกษาของคณะครูศาสตร์ คือ

๑. เป็นการจัดประสบการณ์ตรงได้แก่นิสิต ได้ทดลองฝึกหัดใช้ทฤษฎีต่าง ๆ ฝึกหัดการสอนและงานครู
 ๒. ช่วยให้นิสิตได้รู้จักตนเองและข้อบกพร่องของตนเอง จะได้เตรียมตัวแก้ไข
- ใบเมื่อเป็นครูในอนาคต
๓. ช่วยให้ได้สำรวจตนเองว่าเหมาะสมกับวิชาชีพแขนงนี้หรือไม่
 ๔. อาจารย์มีเหตุผลแนะนำช่วยเหลือก็ทำให้นิสิตมีความอบอุ่นและมีใจในการสอน
 ๕. ช่วยให้นิสิตปรับตัวเข้ากับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
 ๖. นิสิตได้แสดงความสามารถเต็มที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

ภาค ๔ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โปรแกรมการ เตรียมครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บัณฑิตครูศาสตร์จำนวน ๒๗ คน และนิสิตฝึกสอนจำนวน ๑๓ คน รวมทั้งสิ้น ๔๐ คน ได้ให้ข้อเสนอแนะที่นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการปรับปรุง โปรแกรมการ เตรียมครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

๑. ควรจัดจำนวนวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปให้ได้สัดส่วนสมดุลกับหมวดวิชาอื่น และวิชาเหล่านี้ควร เป็นวิชาที่ให้ความรู้พื้นฐานอันจำเป็นต่อครูสังคัมศึกษา
๒. ควรตัดวิชาที่ไม่ค่อยจำเป็นหรือใช้ประโยชน์ได้น้อย ออกจากหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปเสียบ้าง เช่น วิชาสังคีตนิยม ศิลปนิยม หรือวิชาดุริยางคศาสตร์สำหรับคนและชุมชน เป็นต้น เพื่อจะได้มีเวลาเหล่านี้ไปเรียนหมวดวิชาเฉพาะ
๓. ควรจะกำหนดให้แน่นอนว่านิสิตที่เลือกเรียนสังคัมศึกษาเป็นวิชาเอกนั้น ควรจะเรียนวิชาใดบ้างในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป มิใช่เรียนเหมือนกับหมวดทุกแผนก จะทำให้ได้ประโยชน์ไม่เต็มที่

๔. ในการเรียนแต่ละวิชาควรรีไต่ถุเนื้อหาสาระละเอียดลึกซึ้งมากที่สุด และมีประโยชน์แก่นิสิตที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาคับ มีชั่วโมงแต่จะช่วยให้ นิสิตมีพื้นความรู้เพื่อเข้าใจสภาพแวดล้อม สังคม และการครองชีพประจำวันเท่านั้น

๕. ควรปรับปรุงเนื้อหาความรู้และวิธีสอนในบางวิชาให้รัดกุมยิ่งขึ้น

๖. ควรหาวิธีการส่งเสริมให้นิสิตมีนิสัยในการค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง ควรพยายามสร้างความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ให้เกิดกับนิสิตมากที่สุด ซึ่งอาจทำได้โดยให้มีการเขียนรายงานประกอบการเรียนทุกวิชา

๗. ควรจะพิจารณาว่าวิชาใค้บ้าง เป็นความรู้พื้นฐานที่สำคัญ เพื่อจะได้เน้นการเรียนวิชานั้น ๆ ใหม่มากกว่าวิชาอื่น เช่น วิชาภาษาไทยจะมีความสำคัญและประโยชน์อย่างหนึ่ง เพราะวิชาสังคมศึกษานี้ต้องการครูที่มีการสอนและวิธีพูดที่จะเร้าใจให้นักเรียนสนใจ ส่วนวิชาอื่น ๆ ที่มีความสำคัญรองลงมาหรือที่ล้าสมัยนั้น ก็ควรจะไต่จัดเนื้อหาให้ ได้มาตรฐานสอดคล้องความต้องการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

๘. ควรพิจารณากวามสมดุลระหว่างหน่วยกิตและเนื้อหาวิชาที่เรียน เช่น กิจกรรมทางพลศึกษา ควรจะเพิ่มเป็น ๑ หน่วยกิต

หมวดวิชาเลือกเสรี

๑. ควรแนะนำให้นิสิตซึ่งเลือกเรียนสังคมศึกษาเป็นวิชาเอก เลือกเรียนวิชาเลือกเฉพาะในหมวดวิชาเลือกเสรีเท่านั้น เพราะเนื้อหาความรู้ของวิชาในหมวดนี้ล้วนแต่ส่งเสริมความรู้ทางสังคมศาสตร์ เท่าที่ปรากฏมามีจะมีนิสิตบางส่วนไปเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีของแผนกอื่น เช่น การร้องเพลงประสานเสียง พลศึกษา เป็นต้น ซึ่งไม่สัมพันธ์กับความรู้ของสังคมศึกษาเลย

๒. ควรจัดจำนวนวิชาเลือกเสรีให้กว้างขวางขึ้น และวิชานั้น ๆ ควรจะน่าสนใจ ตลอดจนส่งเสริมความรู้รอบตัวและอยู่ในขอบเขตของวิชาสังคมศาสตร์ อันจะนำไปใช้ได้ในการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยม

๓. เพิ่มเนื้อหาวิชาให้ละเอียดลึกซึ้งกว่าที่เป็นอยู่

๔. ควรเปิดสอนวิชาเลือกเสรีที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทุกเทอม เพราะบางทีนิสิตสนใจอยากเรียน แต่วิชานั้นอาจไม่เปิดสอนจึงจำเป็นต้องเลือกวิชาในหมวดอื่น

๕. ควรจัดสัดส่วนจำนวนวิชาเลือกเสรีที่จะส่งเสริมการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้พอเหมาะ ปัจจุบันวิชาเลือกเสรีที่จะนำไปใช้ประกอบการสอนวิชาศีลธรรมมีน้อยมาก

๖. นิสิตควรจะได้รับคำแนะนำวิธีการเลือกวิชาเลือกเสรีว่าควรที่จะเลือกวิชาใด จึงจะสัมพันธ์กับความรู้อื่นๆ หรือวิชาโท มีอิสระเลือกเรียนแต่วิชาที่จะไล่คะแนนดี

๗. กองมีระบบของการจัดวิชาเลือกเสรีไว้อย่างมีเหตุผล เพื่อ นิสิตจะได้เลือกวิชาเหล่านั้นตามความนิยมเอียงและความต้องการสำหรับอาชีพในอนาคต

๘. การกำหนดหน่วยกิตของแต่ละวิชา ควรจะใกล้เคียงหลักสูตรให้แน่นอนว่ามีขอบเขตกว้างแคบแค่ไหน เพราะแต่ละวิชาที่ระดมความมากมายและความสำคัญของเนื้อหาไม่เท่ากัน

๙. ควรพิจารณาวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีบางวิชา มาจัดเป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาเฉพาะ เช่น วิชาอาชีวอนามัยในสมัยศกวรรษที่ ๒๐ หรือหลักรัฐศาสตร์ เป็นต้น

๑๐. ควรเพิ่มเวลาเรียน เพื่อจะได้เนื้อหาความรู้ละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น

หมวดวิชาเฉพาะ

๑. ควรเพิ่มจำนวนวิชาและจำนวนหน่วยกิตสำหรับหมวดวิชาเฉพาะได้มากขึ้น นิสิตจะได้มีโอกาสศึกษาอย่างลึกซึ้งในแขนงวิชาที่ตนสนใจ

๒. ควรเพิ่มรายละเอียดย่อยของแต่ละหัวข้อในทุกวิชาที่เรียน เพราะความรู้ในหมวดวิชาที่สำคัญ มีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปใช้ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา

๓. จัดลิสต์ส่วนจำนวนวิชาที่จะส่งเสริมการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้สอดคล้องเหมาะสม มีใบแนบแก่คณาวิชาภูมิศาสตร์หรือประวัติศาสตร์เท่านั้น

๔. อาจารย์ควรมีวิธีการสอนหลาย ๆ แบบ เช่น การบรรยาย อภิปราย ทัศนศึกษา เป็นต้น และควรคำนึงถึงเนื้อหาที่นิสิตจะนำไปใช้ได้ในการสอนสังคมศึกษา ระดับมัธยม

๕. ควรให้นิสิตมีหนังสืออ่านประกอบ (reference) ประกอบการเรียนรู้ทุกวิชาในหมวดนี้ หรือควรแนะนำแหล่งวิชาการ เพื่อให้นิสิตจะได้ค้นคว้าอ้างอิงทั้งในเวลาเรียนและเมื่อไปเป็นครูแล้วก็ตาม

๖. ควรให้นิสิตสนใจอ่านข่าว เหตุการณ์จากหนังสือพิมพ์หรือวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ นิสิตจะได้มีทักษะในการอ่านและรู้เรื่องในเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญที่ครูสังคมศึกษาทุกคนควรจะมี

๗. ควรจัดให้มีการเลือกวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง หรือศีลธรรม เป็นวิชาเอกหรือโทโดยเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อจะได้ครูที่มีความสามารถและชำนาญในการสอนเฉพาะวิชา

๘. การกำหนดหน่วยกิต ควรดูความสำคัญและขอบเขตของเนื้อหาในวิชานั้น ๆ

๙. ควรให้นิสิตได้ทราบขอบข่ายของเนื้อหาที่จะเรียนในแต่ละวิชาก่อน เพื่อให้นิสิตจะได้ทราบแนวในการเตรียมตัวศึกษาหาความรู้

๑๐. ควรมีอุปกรณ์การสอนให้มากกว่านี้ มีใบแนบการบรรยายอบบางเฉียว และที่สำคัญก็คือควรจะให้นิสิตได้ศึกษาค้นคว้ารายงานมากกว่านี้ เพื่อความเข้าใจอย่างแท้จริงในวิชานั้น ๆ

หมวดวิชาครู

๑. ควรให้มีภาคปฏิบัติโดยการทำรายงานค้นคว้าอยู่เสมอ ๆ

๒. นำปัญหาต่าง ๆ มาให้นิสิตศึกษาอย่างกว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่

๓. เพิ่มการเรียนรู้บางเรื่องเพื่อให้ได้ความรู้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น หลักการศึกษายุทธศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การเกษตร การประมง การปศุสัตว์ และงานประจำชั้น เป็นต้น
๔. การสอนของอาจารย์ควรจะทำให้จิตใจให้มีสติอย่างมั่นคงมากขึ้น มีใจเย็นแล้วออกไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นการสูญเสียค่าทางการศึกษา
๕. อาจารย์ที่สอนในสายวิชาเดียวกัน ควรมีโอกาสปรึกษาหารือและวางแผนการสอนร่วมกันเพื่อหาแนวทางที่จะได้ไม่ว่า ๆ กัน
๖. บางวิชาที่มีเนื้อหาซ้ำกันหรือคล้าย ๆ กันควรรวมเป็นวิชาเดียวกัน เช่น ประมวลการเขียนในโรงเรียนมัธยมและการมัธยมศึกษา
๗. การเรียนวิชาต่าง ๆ ควรยกตัวอย่างประกอบให้มากขึ้น และตัวอย่างเหล่านั้นควรจะเป็นสภาพที่ปรากฏอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจริง ๆ
๘. การออกข้อสอบไม่ควรมุ่งความรู้จากการท่องจำมากนักและควรออกข้อสอบแบบอัตนัยหรือแบบปัญหาให้มีสติประยุกต์ความรู้ทางด้านทฤษฎีที่เรียนไปมาใช้
๙. ควรพยายามสอนให้เด็กเข้าใจเนื้อหาตามหลักสูตรที่คณะกรรมการกำหนดไว้
๑๐. ควรจะเพิ่มเนื้อหาความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตร ประมวลการสอนแต่ละชั้น ๆ และวิวัฒนาการทางการศึกษาศาสนาใหม่ (Modern Educational Technology)
๑๑. การเรียนเนื้อหาหมวดวิชาครู ควรให้เด็กได้ทดลองปฏิบัติในสิ่งที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการสอนหรือการเป็นครูในอนาคต เช่น การเรียนวิชาโสตทัศนศึกษา เป็นต้น
๑๒. ควรพยายามให้เด็กได้ประสบการณ์ตรงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยให้อาจารย์เป็นผู้แนะนำอย่างใกล้ชิดเพื่อคอยลงงาน
๑๓. ควรจะทำให้เด็กเข้าใจและมองเห็นความสำคัญของแต่ละวิชา
๑๔. ควรแนะนำหนังสือและแหล่งวิชาการที่ดี เพื่อเป็นแนวทางให้เด็กได้ค้นคว้าศึกษาหาความรู้

๑๕. ไม่ควรแบกน้ำหนักทางกายภาพหรือข้างเดียว ควรปฏิบัติหรือประมูค
 ความรู้เป็นใหญ่เป็นก้อย่าง
๑๖. ในชั่วโมงที่เรียนภาคทฤษฎี ควรแจกเอกสารให้นิสิตได้ศึกษาประกอบ
 การเรียนมากขึ้น
๑๗. ควรให้มีการอภิปรายปัญหาการศึกษา หรือปัญหาการเรียนการสอนมาก ๆ
 การฝึกสอน
๑. ควรมีอาจารย์มีเทศก์สายวิชาสังคมศึกษาประจำโรงเรียนฝึกสอน จะ
 ได้คอยช่วยเหลือแนะนำนิสิตได้ทันเวลาเมื่อนักศึกษา และจะได้เป็นการกระตุ้นให้นิสิต
 ตั้งใจสอนตลอดเวลา
๒. ควรจัดปริมาณอาจารย์มีเทศก์ให้เพียงพอ และมีเทศก์อย่างสม่ำเสมอ
๓. อาจารย์มีเทศก์ควรจะเป็นผู้ที่มีความชำนาญทางการสอนและเข้าใจ
 นิสิต พร้อมทั้งจะเป็นที่ปรึกษาของนิสิต
๔. ควรจัดการสัมมนาหรือการประชุมในวันเสาร์
๕. ควรดูแลให้นิสิตทุกคนได้ฝึกสอนวิธีการสอนทุกวิธีทั้งแบบเก่าและแบบใหม่
 เมื่อเป็นครูจะใ้แก่วิธีสอนหลายวิธีที่น่าสนใจ
๖. ควรทำความเข้าใจระหว่างคณะครุศาสตร์กับโรงเรียนฝึกสอนในเรื่อง
 การสนับสนุนให้นิสิตสอนสังคมศึกษาคับวิธีการสอนแบบใหม่
๗. นิสิตฝึกสอนควรจะได้ฝึกหัดทำบันทึกการสอนและเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อม
 เสร็จภายในปีที่ ๓ เมื่อถึงเวลาฝึกสอนจะได้มีเวลาศึกษาค้นคว้ามาก ๆ และงานไม่หนัก
 จนเกินไป
๘. ควรมีการศึกษาหนังสือแบบเรียนและหลักสูตรสายวิชาสังคมศึกษาของ
 ระดับมัธยมศึกษาในชั่วโมงปฏิบัติ (lab) ของวิชาการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียน
 มัธยม
๙. ควรเตรียมตัวนิสิตให้มีความพร้อมทางด้านเนื้อหาวิชาการและวิธีสอน
 สังคมศึกษาก่อนออกฝึกสอน

๑๐. ควรให้อาจารย์ผู้สอนวิชาการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม เป็นศูนย์กลางฝึกสอนของนิสิตด้วยตนเอง จะใช้วิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ว่านำทฤษฎีที่เรียน ไปประยุกต์ใช้ได้มากน้อยเพียงไร

๑๑. ควรช่วยให้นิสิตฝึกสอนเห็นความสำคัญของการสอนแบบลง

๑๒. ควรจัดปริมาณหนังสือกันกว่าอ้างอิงทางสังคมศึกษาให้เพียงพอ

๑๓. ควรแนะนำหนังสืออุเทศการฝึกสอน เพื่อให้นิสิตได้ศึกษาก่อนออกฝึกสอน

๑๔. ควรฝึกหัดให้นิสิตฝึกสอนรู้จักใจและผลิตอบรับการสอนสังคมศึกษา ให้มากกว่านี้

๑๕. ควรให้นิสิตฝึกสอน สอนสอนเชิงวิชาเอกวิชาเดียว

๑๖. อาจารย์นิเทศควรไปในิเทศ ในระยะตน ๆ ของการฝึกสอนมาก ๆ เพราะจะมีปัญหาภายในตอนนั้น มีใช้ใกล้สอนแล้วจึงไปในิเทศการสอน

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

๑. ควรมุ่งคามวิชาการและส่งเสริมความรู้หมวดวิชาเอกมาก ๆ เช่น จัดพิมพ์หนังสืออ้างอิงทางสังคมศึกษาโดยรวบรวมเรียบเรียงจากหนังสือต่าง ๆ แล้วขายในราคาถูก เป็นต้น

๒. ควรให้ชุมนุมต่าง ๆ จัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งล้วนแต่เป็น กิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านการศึกษา เช่น นิทรรศการ ใต้วาที เป็นต้น

๓. ผู้จัดกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรมควรจะ เข้าใจวัตถุประสงค์และความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างแท้จริงคือว่านี้ กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะได้เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์มาก

๔. ควรมีการสนับสนุนและอุดหนุนทางด้านการเงินงบประมาณมากกว่านี้

๕. ชุมนุมสังคมศึกษา ควรจะจัดกิจกรรมที่เด่นในด้านสังคมศึกษา เพื่อช่วยนิสิตก่อนฝึกสอน เช่น การสาธิตวิธีสอน หรือศึกษาและวิเคราะห์แบบเรียนสังคมศึกษาระดับมัธยม เป็นต้น

๖. อาจารย์ที่สอนสาขาวิชาสังคมศึกษา ควรจะมีบทบาทในชุมนุมสังคมศึกษามาก ๆ โดยกระตุ้นให้ชุมนุมค่า เน้นกิจกรรมที่มีประโยชน์คือนิสิตในคานาวิจารณ์ การ ถลาย ๆ ก็เป็นแหล่งทดลองของนิสิตทางสังคมศึกษา

๗. ควรจัดทัศนศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน และมีวิธีการดำเนินงานอย่างมีระบบระเบียบ และให้ได้รับความรู้ทางด้านสังคมศึกษาจากการทัศนศึกษาด้วย มีใจจัดเพื่อความสนุกสนานอย่างเคี้ยว ควรนิเอกสำรวจความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ แจก หรือเชิญวิทยากรไปร่วมอธิบายให้แก่ นิสิตด้วยจะมีประโยชน์อย่างยิ่ง

๘. ควรให้ออกงานนิสิตทุกคนได้มีบทบาทในชุมนุมสังคมศึกษาร่วมกัน เพื่อจะได้เข้าประสบการณ์ที่ได้ไปเห็นด้วยอย่างปฏิบัติ เมื่อออกไปประกอบอาชีพครู

๙. อาจารย์ที่ปรึกษาในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด มิฉะนั้น นิสิตอาจทำกิจกรรมที่ผิด ๆ หลายอย่าง เชน เขียนบทความที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด เป็นต้น

๑๐. เท่าที่ปรากฏมีการตั้งชุมนุมสังคมศึกษา แต่ไม่ได้ให้ความรู้สนับสนุนเป็นชุมนุมทางคานาวิจารณ์มากเท่าไร ควรจัดกิจกรรมเป็นสัปดาห์ กำหนดรายการไว้ล่วงหน้า มีอาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมอย่างใกล้ชิด กิจกรรมที่จะจัด ควรจะน่าสนใจมากพอที่จะชักชวนสมาชิก เขารวมกิจกรรมของชุมนุม